

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

V. évfolyam 2. szám (5. Jahrgang Nr. 2.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1973 február 1.

Haláltánc a szakadék szélén

Negyedszázaddal ezelőtt írta újról körlevélben Mindszenty József bíboros: «Észbontóan fájó gondolat volna, ha az ősi keresztény magyar földön a hit, remény és szeretet megfogyatkozásával... Szent István történelmi érvényű szerződését botorul felbontanók, megsemmisítők. E kapcsolat felbontása népi öngyilkosság volna. Ez lenne a végső haláltánc és nemzethalál, az örvény, amelyből nem volna menekvés, kiemelkedés».

Szinte önkéntelenül e megrázó vízió beteljesülésének a lehetőségére kell gondolnunk, mikor az alábbi fájdalmas adatokat tudomásul vesszük:

Az utolsó 15 év alatt Magyarországon az 1000 lélekre számított természetes szaporodási index 75-80 százalékkal csökkent. Ez alatt az idő alatt magyar anyák és magyar orvosok mintegy 2,700.000 magzatot öltek meg. (Az utolsó években már évenként 200.000 fölött van az áldozatok száma). A 6-14 év közti iskolások száma a mostani tanévben 400.000-el kevesebb, mint volt 10 év előtt 1962-63-ban. Ebben az utolsó 15 évben Magyarországon az öngyilkosságok arányszáma is kiugróan megnövekedett; 1960 óta pedig állandóan Magyarország áll a világ összes nemzetei közt az élen az öngyilkosságok arányszáma szerint. (1971-ben 100.000 lakosra számítva 33,9-el.) A kutatóintézetek számítása szerint, ha ez a tragikus helyzet állandósul, 2000-ben a remélhető 15,000.000 helyett csak 11 és fél millió magyar lesz a csonka hazában.

A baj okai

E nemzeti katasztrófát előidéző okok közt első helyen kell említeni magát a kommunista rendszert, mely alatt súlyos anyagi és lelki terhekkal roskadozik az egész nemzet. Tudott dolog, hogy százereknek nincs megfelelő otthona, ahol a család a fárasztó és idegőrlő napi robot után megpihenhetne. De még az élelem és ruházódás is felmérhetetlen gondot jelent a nagyobb családoknak. A falu népét a földbirtok szocializálásával szétszórta. A földműves társadalom nagyobbik része bizonytalan érzésekkel vette kezébe a ván-

dorbotot és most a nagyvárosok és ipartelek barakkakáiban és tömegszállásain tengődik. Sokan ágyrajárók, vagy társbérlok olyan lakásokban, mely csak szoba-konyha és amelyben több személy is lakik vagy legalábbis alszik. Akik ilyen körülmények között élnek, nyilván nem örülnek a gyermeknek és könnyen áldozataivá lesznek a terhesség megszakítását vagy a fogamzást gátló szereket ajánlgató propagandának.

Nem is kétséges, hogy az abortus-törvény életben tartásáért a Szovjetunió urai a felelősek. Nyilván nem véletlen, hogy a terhesség megszakítására a legfeltűnőbbben a magyar szabadságharc után bátorítják a magyar anyákat és a szaporodási index is ettől kezdve süllyed előbb 12-ről 6-ra, majd 4-re és az utolsó években 3 alá. A Szovjetunió urai terveik megvalósításában kíméletlenek. Carlo Schmid jegyezte fel Moszkvában, hogy egyik alkalommal séta közben Bulganin miniszterelnök ezt a kijelentést tette előtte: Amire a Szovjetunió leginkább szüksége van, ami a legnagyobb hiánycikk, az az ember. Ezért a szovjet kormány minden lehetséges módon előmozdítja a népszaporodást: szigorúan bünteti a terhesség megszakítását, a fogamzást gátló szerek árusítását és emellett nagy gondot fordít a megfelelő gyermek- és családvédelemre. Egy órával később Bulganin Kínával kapcsolatban azt mondja Schmidnek: Kínának a legnagyobb baja a sok ember, de szerencsére hoztak jó törvényeket, melyek előmozdítják az abortust és a fogamzást gátló szerek használatát. Carlo Schmid érdekesnek találta, hogy ugyanaz egyszer fekete s egyszer fehér. Persze — válaszolta Bulganin — Ön nem tudja, mi a dialektika.

Ezzel a kíméletlen szovjet dialektikával nyúltak bele a magyar nép biológiai forrásába, hogy a pánorosz kommunista érdekeknek megfelelően alakuljon a magyar népi szaporodási index. De a parancsot végrehajtó bábormány magatartása is lelkiismeretlenül «dialektikus», mikor álszent módon mossa a kezét, hogy az abortus nem kötelező, csak megengedett s ezzel a kiszolgáltatott népre akarja hárfítani a felelősséget. Ugyanakkor meghagyja a sa-

nyarú lakásviszonyokat, a kedvezőtlen béreket és propagálja a fogamzást gátló szereket és felbátorítja a terhesség megszakítására az anyagi gondok közt vergődő szülőket. Hamis képet fest a fiatalságnak a családi életről, a szülők feladatáról: azt hangsúlyozza, hogy a fajfenntartásra nem lehet kötelezni a szabad egyéneket. A keresztény családot, melyben Isten áldása a gyermek és tőle kapott feladat a gyermekről való gondoskodás, a kommunisták úgy állítják a fiatalság elé, mint a feudális társadalomból itt maradt csökevényt. A papokat, ha itt a fiatalokat irányítani akarják, bebörtönzik, vagy jobb esetben más lelkipásztori állásokba helyezik, hogy ne legyen módjuk az ifjúsággal foglalkozni.

Az öngyilkosságok

száma is ugrásszerűen megnövekedett Magyarországon az utolsó másfél évtized alatt, sőt az utolsó évtizedben a csonka ország áll az egész világon valamennyi nemzetnek az élen. Otthon sok a magárahagyott, kiábrándult, elkeseredett egyén és a tapasztalat szerint a társadalom e szerencsétlenjeiből kerülnek ki az öngyilkosok. A rendszer maga taszított ezeket ebbe a siralmas helyzetbe. Sok öngyilkosság történik pl. falun, ahol az régebben nem volt gyakori. A nyugdíjasok és előregedettek közül is sokan vetnek véget önmagukkal életüknek. Ugrásszerűen emelkedett az idegbetegség, nyilván a teljes létbizonytalanság miatt. Vannak, akik semmiféle nyugdíjat sem kapnak s még agghelyek sincsenek a számukra. Persze az öngyilkosság összefüggésben van a magzatirtással, a gyakori válásokkal, mely tekintetben Magyarország szintén élen jár. A kizsákmányolt és elnyomott nép körében elharapódzott az alkoholizmus és a bajok főokaként kell említeni, hogy tervszerűen folyik a keresztény hit rombolása és a túlvilágban való remény kiirtása. Ha az ember életének itt a földön vége, valóban mi értelme akkor a szenvedésnek, a keresztnek!

E sorok nem a kétségbeesést akarják felkelteni, hanem inkább oda akarják kiáltani minden jóérzésű magyarnak: Ne nyújtsatok segédkezet a nemzetgyilkossághoz! Szülők, álljatok ellen a kísértésnek! A magyar népet meg kell mentenetek!

VECSEY JÓZSEF

Herrn
Prof. Dr. Gajári Aladár
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2.

5430

Wettingen

5430

Wettingen 1

P.P.

P.P.

Szokatlan tárlaton

Napjainkban próbálgatják felrúgni a görögök-adta logikát. Tételről tételre fűzve a gondolkodást, ha nem hibásak az előzmények, csalhatalan a végkövetkeztetés. Aristoteles egyszerű módján felépített istenérvei mégse kényszerítenek okveilen az első Mozgatóhoz. Pascal szerint a szívnek is vannak argumentumai.

A primitív népek fejtegetés nélkül ösztönösen érzik meg az igazságot. Mekkora az Isten-élményük!

Az intuitív elme átvágja a bevezetések csomópontját. Atugorja a zeg-zugokat. Nem pancsol a kanyargókban. Egyből kimondja a végeredményt. Művészek, feltalálók.

A skatulyázó fölöst, rendez. Vagy az egész bontja darabokra, vagy a részleteket tapsikolja össze. Órás, konstruktőr. Levélre-zetből a falombig. Avagy fordítva.

A keleti fajta magyar bibliásan gondolkodik. Kép, történet, szimbólumból fejtegeti elő a szabályt. Az irgalmas samaritanus esetéből bogozza ki a «szeresd felebarátodat»-nak a tartalmát. Ádám-Éva kalandja válasz az ember miértjére, azértjára. Előnye a száraz okoskodással szemben, hogy szív is van benne. Az igazság egyszerűbb. Az öreg anyóka is megérti.

A tárlatvezető megvilágosító módszere: mutogat a kiállítás darabjaira s a velejáró rak-tározza élményeit. Elámul, unatkozik, lelkesedik, becsmérel, irigyl, fitymál. Mikor kilép az ajtón s cigarettára gyűjt, ítélkezik: pompás, csapnivaló, szemétdomb volt.

Az első kép 40 év ködéből homálylik elő. A kalocsai modern mozgó felé nyüzsgöttünk az ősrégi, még fehér-fekete Krisztus Király film vetítésére. A gyermek pszichológia titka, hogy miért a következő jelenet akad fenn emlékezetem szitájában. Torzonborz szakállasok között egy bénát hoznak Jézus elé. Az talpra áll. A felnőttek mögött egy gyereklány figyel. Kezében kiszakadt lábú kócbabája lóg. Persze hogy nem értik meg a nagyok, hogy neki éppoly fájdalom, mint Jairusnak a haldokló vagy a maimi özvegynek halott magzata. Furakodni kezd az otromba kezek-lábak erdejében. Tolnák vissza. Taszítják. Tapossák. Csak odaér. A Mesterhez simul. Bizalommal nyújtja csonka betegét. Az letör egy ágat. A levált tagot odatüskézi a combnyak helyére. A két szem-pár összevillan. Egyiknek kékjében a végtelenség jósága. A másikat fekete bogarából az ártatlanság hálálkodik.

A hollywoodi jelenetből, mely nem szerepel az evangéliumok fejezetei között, s csoda se volt, ha kimondani nem is tudtuk, de mégis megértettük, hogy a csodáknál is nagyobb az, hogy Jézus Isten létere ember tudott lenni az emberek között. A nagyoktól félrelökött lánykára való gondja megtanított, hogy a legegyszerűbb szó, mozdulat, ha átsüt rajta a szeretet melege, nagyszerűvé válik. Mégiscsak a jóság a legnagyobb, még ha a mai bölcsek holtvágányra csúsztatják is a szeretet szimbólumát: a töviskoszorúba szorított, átdöfött szívet. Míg a lap aljára érünk, előkotortam mappából néhány skiccet s tollvégre aggatva bemutatam, hogyan kanyarognak a mindennapi pok szürke tettei az ég dimenzióiba.

Gyermekrajz. Ádám bácsi a keresztapám. Évenként néhány hétig nála. Hogy vártam este, mikor nyikorog már a kerítéskapu. Zsebében, sapkája alatt, táskájában, valahol elrejtve picike semmiség: cukorka, nápolyiszület, csoki után turkáltam. Nem feledtem el. Odafönt elfeledték volna: hogy e kimerülten hazabandukoló, szúrósállú, kérgestenyerű kárpitos sohase volt annyira fáradt, hogy ne gondolt volna egy kisgyerekre, hogy örömet szerezzen neki.

Kroki. Egy délután váratlanul betoppant apám. Űgyse megyek haza: bökött feléje a szám. Ma sem tudom, mi áradt hallgatag mosolyából. Estére már melléje bujtam. Reggel vidáman döcögött velünk a vicinális hazafelé.

Színvázlat. 12 s 1 óra között rendszerint valamelyik padon várta az iskolásokat a fejérhájú, ezüstsétapálcás Ilk bácsi. Biztos, hogy szélesre tárták előtte az égi nagykaput, ha másért nem, csak azért, hogy, ha ugyan ott is van iskola, hát legyen a felhők viráryain is egy jóságos aggastyán, aki cukrot dugdos a mennyország zárdájából kiáradó gyerekek szájába.

Portré helyett. A kalocsai érsek jelentkezik. Böngészni kezdik a nagykönyvet. A védőangyal referál: alkotásai, templomok intézmények; börtönös volt, megkínózták, szenvedett. Valamelyik huncut puffo, akinek volt humor-érzéke, belecsilingel az aranybetűket olvasó hangjába: egyik sétáján nem restelt az árok szélére telepedni s fűzfasípot faragott egy kanászyerekeknek.

Szegénylős modell, vagy: aki nem akart modellt ülni. Könyörgöm a kezébe ne adják e sorokat, mert kihagy a legközelebbi diósrétegből. Egy öreg apáca. Fél század után könnyezve újította a fogadalmát. 50 éven át jobban ragaszkodott a főzőkanálhoz, mint a király a jogarához. Fájós derekával úgy emelgette a fazekakat, mint arannyal telt zsákokat. Amit a világ örömeinek tart, abból alig ismert meg valamit. A legnagyobb boldogsága, ha étkes szájak mohón eltüntették, amivel egész délelőtt fáradozott. Nagy varázsló a Rogi néni, mert ételeibe a szívét is belefőzte. Jézus csak kétszer lakatta jól a kenyérért sóvárgókat. Ő egész életében, nap nap után csak ezzel foglalkozott. Alig hall már. Csak jóllakott kosztosai arcából látja, amit a Mester láthatott: teletömött bendőjű hallgatói örömét. 80 éven túl nem bírja a nyugdíjat. Szinte kárörömmel lesi, ha kidől a szakács, hogy újra beugorhasson s gyakorolhassa művészetét. A karácsonyi angyalok tőle lopkodják a süteményrecepteket. Ha közéjük kerül, félretolja majd őket s azok vele készítetik a szaloncukrot.

Kócos Bözse. Addig incselkedtem az elsőelemis csitrirel, míg egyik hittanórán, mint döglött halat megmarkolva felém nyújtotta a mákospalacsintát: Itt van, egye meg! Anyja otthon bepakolhatta, de táskájából kicsúszott, többször meghempergette. Ropogott a fogam között, mikor vigyorogva beleharaptam.

Rikató. Űgyse hiszik el, akik nem élték át a mélykúti 1953-as esztendőt. Az őszön az utolsó gabonaszemet is lesöpörték a padlásokról. Azon a télen 400 ló éhendöglött. 10 km-ről járt be a családi kenyéradagijáért a faluba, aki

olyan pupos kenyerekhez volt szokva, hogy alig fért ki a kemenceajtón. Az ablakból leste a 6 éves farkas, akiknek egy ültőre is kevés volt a barna bodag. Hol volt még a cseresznyeérés? Egyik este a hazatért apa belesápadt. Utolsó félkiló szalonnáját csemetéi odaadták a szomszéd tanya még éhesebb rongyosainak. Sújtásra lendült keze azonban simogatássá finomult. Nem üthetett amiatt, amire tanította őket: legyetek irgalmasok!

Anyánk. Tárlatunk büszkesége. Aki nem is tud festeni, maga fesse meg magának az emlékezés puha, finom ecsetével. Miért szeretett? És miért annyira? Talán azért vannak, hogy továbbadják az anyatejjel ezt a világot fönn-tartó titokzatos maltert.

Alchimista. Öregként ismerték meg. El se tudták képzelni fiatalnak. Nem a Nagyalföldön született. A magyar föld őt is átalakította, svájci létere velünk ünnepelte a március 15-ét. Németet és franciát taníthatott. A mi időnkben, mint hasznavehetetleneket a lelkipásztori kasztba mustrálták. Valaha együtt hancurozhatott, métázott, krockettozott diákjaival, míg görcsös csontjai, puklis gerince kényszernyugdíjra tehetetlenítette. Füle is besüketült s gyóntatószéke hallógépe sokszor fűtyült ránk. Még tovább csúszott a halálra-ítéltek szektorába. A napos sünet miatt nekünk is fontos volt tudni, ki s mikor lesz a következő. Az asztalosműhely ablakán át lestük a készülő halottas bárkát, mely a vaskerítés rácsai mögé viszi a borostyános temetőbe. A görög meg fizika óra helyett szívesebben lökdözöttük végig a 2 km-es gyászmenetet. Egyszóval türelmetlenül vártuk, hogy csendüljön már a lélekharang. Allják körül ágyát a Jézus-társaság többi tagjai. Égő gyertyákkal, mormolva az elkísérő zsoldárokat, miközben a mindig fukar miniszter törölgeti izzadt homlokát: melyik a legkopottabb miseruha? A tisztesség is megadassék s nagy kár se érje a sekrestye készletét. Az a mende-monda járta közöttünk, hogy az üdvözült páterok háttal sorakoznak végig a paradicsom kerítéséhez, hogy eltussolják szegényüket, mivel csak a casula felét borították a hasukra a koporsóban szemfödélnek. Ki kapja majd a cugos cipőjét, miután foltot vagy talpat varrá a háziszuszer. Kifényesedett talárját is viselheti még a keze-lába maszatos lakatostestvér. Nem illő padlórongynak szagadni, amit reggelként megcsókolva vetett nyakába.

Egyikünk se visz magával semmit. Az igaz jezsuita méginkább olyan szegényen megy el, ahogy jött. Semmije se volt. Hát semmit se hagy itt. Kopott bútorai közé, könyökével ledörzsölt karfás székebe más telepszik be, mint új haszonélvező. Fakult cellája négy falának önkéntes rabságából nem nehéz átváltani a hat szál feketére pácolt deszka közé. Csak egy név marad a rendház történetében. Két dátum közé beszorítva, míg a vas rozsdájával az is visszaperreg az anyaföldbe. Ha én is meghalok, az se lesz, aki elszórazkottasson a különös öreg ma talán fintorokkal illetett történetével.

De ne siessünk a végére. Egyáltalán nem úgy viselkedett, mintha elietős volna evilági vándorútja. Kisap koromban hetenkint rányitottuk az ajtót, hogy meghallgassa gyónásunkat. Olykor rajtakaptuk s szégyenlősen eresztette le az imaszámolyra a butykosát,

A Pápa: Nem vagyunk semlegesek

Az evangélium megtiltja, hogy közömbösek maradjunk, amikor az ember javáról van szó, fizikai egészségéről, szellemi kibontakozásáról, alapvető jogairól, lelki hivatásáról; akkor sem lehetünk tétlenek, ha a társadalmi illetve a szociális viszonyok ezeket a javakat veszélyeztetik, mondotta a pápa a Szentzsék mellé kirendelt diplomáciai kar fogadásán.

Minden évben eseményt jelent a Szentzsék mellé kirendelt diplomáciai kar újévi fogadása. A pápa ezt az alkalmat arra szokta kihasználni, hogy az Egyház és Állam viszonyát érintő kérdéseket tegyen szóvá. A diplomáciai kar dékánja ilyenkor felköszönti a Szentatyát és átadja neki a kormányok újévi jókívánatait. A kar dékánja jelenleg a kubai nagykövet. De ő nem jelent meg az idei kihallgatáson. A követség hivatalosan azt mondta, a nagykövet családi ügyben elutazott. Az újságírókat azonban nem elégítette ki a rövid közlemény. Tudták, hogy a kommunista Kuba nagykövetének nem volt olyan súlyos oka, hogy emiatt feltétlenül el kellett volna maradnia a hivatalos fogadásról. És az újságíróknak igazuk volt. Kiderült ugyanis, hogy Amado Blanco kisebb incidens miatt maradt el a kihallgatásról. Mint a múltban is, összeállította újévi beszédét és elküldte azt betekintésre a többi nagykövetnek. Ezek viszont kifogásolták a beszéd egyik szakaszát. A kubai nagykövet ugyanis kommunista propagandára akarta kihasználni az újévi hivatalos fogadást. Azt akarta elmondani, hogy a nemzetközi életet egyes nemzetek önzése, bizalmatlansága fertőzi. Nyilván arra akart ezzel utalni, hogy Kuba még mindig elszigetelve érzi magát a népek sorában. És ennek okát nem a kubai kommunizmusnak tulajdonította, hanem mindig a másik hibás alapon, azokat a népeket vádolta önzéssel és bizalmatlansággal, amelyek szembefordulnak a Castro-féle marxista rendszerrel. A vatikáni nagykövetek érthetően kifogásolták az élkészített beszédnek ezt a szakaszát. A kubai nagykövet azonban ahelyett, hogy lemondott volna erről a részről, inkább elmaradt a kihallgatásról és elutazott beteg fiához. A francia nagykövet, a dékánhelyettes mondott helyette üdvözlő beszédet

A Pápa válaszában

kiemelte, hogy ez a találkozó jó alkalom arra, hogy az Egyház és Állam viszonyának néhány problémáját megvilágítsa. Ma már mindenki ismeri, hogy a két hatalom: az Egyház és az Állam együttműködésére szükség van. Mindkét fél hatásköre és célja tisztázott. Az Egyház hivatása az evangélium hirdetése. Isten országa az Egyház által jut kifejezésre ebben a világban és aki befogadja az Isten országát, az az Egyház tagja. Az evangélium illetve az Isten országa halhatatlan értéket jelent az ember számára. Elmélyíti igazságérzetét, fokozza emberi méltóságának tudatát, kiműveli lelkiismeretét. Hitében, erkölcsiben és szellemi életében olyan fejlődési lehetőséget biztosít számára, amiből nemcsak az egyeseknek, hanem a társadalomnak, az államnak is felbecsülhetetlen haszna származik. Az Egyház ezeknek az értékeknek a birtokában sem állítja, hogy hivatása arra szól, hogy előírja a népeknek, milyen politikát kövessenek. Az Egyháznak nem feladata, hogy meghatározza, milyen társadalmi illetve gazdasági formák között éljenek a népek. Mesterével együtt vallja: «adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené». Ebből azonban nem következik, hogy az Egyháznak semmi köze a társadalomhoz, az Államhoz. Hiszen az államnak is az a feladata, hogy polgárainak a javát szolgálja. Ez a jó viszont nemcsak anyagiakból tevődik össze, hanem szellemi és lelki értékekből is. Tehát az Államnak is legalább olyan érdeke és kötelessége polgárai fejlődése és boldogulása végett együttműködni az Egyházzal, mint fordítva.

Sőt manapság ennél is tovább kell mennünk. Nem állhatunk meg az egyszerű együttműködésnél, hanem tiszteletben kell tartanunk egymás érdekeit és jó viszonyban kell élnünk egymással. Ez a feladat azonban nem jelenti azt, hogy az Egyház semleges maradhat, amikor az ember javáról, jogairól és méltóságáról van szó. Az evangélium egyenesen megtiltja, hogy közömbösek legyünk, amikor ezek az értékek veszélyben forognak. Az Egyház nem tart igényt semilyen kiváltságra, előnyre — de

megköveteli, hogy megadják neki a vallásszabadság szellemében illetékes jogait.

Az ateizmus megalázza az embert

Sokan észre sem veszik — mondta a pápa — mikor, milyen megaláztatásoknak teszik ki magukat. Itt van például az ateizmus illetve az agnoszticizmus modernnek nevezett szellemi irányzata, mellyel párosul néha a hatalom. Ez pedig rendszerre építi ki az Isten elleni küzdelmet. De mindkét esetben: úgyis mint szellemi irányzat, úgyis mint politikai rendszer az ateizmus megalázza az embert. Miért? Mert az embernek esze, értelme van. És ez belső törvényénél fogva az igazságra törekszik. Nem áll meg a tapasztalatnál, hanem keresi a jelenségek okát. Aki viszont akár az agnoszticizmust, akár kifejezetten az ateizmust vallja, ellene mond az értelem követelményének. Megáll a tapasztalatnál és kijelenti: az ember csak azt képes megismerni, amit érzékel tapasztalhat. Isten viszont nem anyag. Érzékel nem fogható meg — tehát nem tudunk róla semmit. Egyszerűen tagadja, hogy értelmi képességünk túlmutat az érzéki ismereteken és képes az oknyomozás útján megtalálni a lét forrását az Istenben.

Hányan veszik észre manapság, hogy az ateizmus hirdetői az emberi szellemet lényeges jogaitól fosztják meg és az érzéki tapasztalat rabjává süllyesztenek? Ez a közömbösség egyúttal szellemi restséggel is jár, melytől csak úgy lehet megszabadulni, ha az ember méltóságát egészében igyekszik megvalósítani, szellemi és lelki tartalmával együtt. Amikor az ember eltávolodik Istentől, szükségszerűen elhidegül embertársaitól is. Kevesebb élet van benne, kivész belőle a szeretet és egyre jobban elhatalmasodik benne az önzés. Vagyis szomorú karikatúrájává lesz önmagának. Viszont az Istennel való élő kapcsolat hozzásegíti, hogy lelkében és cselekedeteiben, magatartásában mind jobban kidomborodjanak Isten képének vonásai és megtapasztalja magában, hogy mit jelent a Szentírás szava: Isten szeretet.

FÁBIÁN KÁROLY

melyből kortyolgatott. Nem alkoholt. A maga gyűjtötte teájából nyalakodott. Jól ismerte a fűvek gyógyító erejét. Semmire sem volt már használható s ezért napközben fehér porköpenyt húzott pupos hátára, kezébe kosarát s kalapját. Bandukolt az utcák mentén. Ha megfelelő növényre lett, kiszedte, szárítgatta s zacskókba szortírozta. Osztogatta betegségek szerint a Jost-teát, melynek önmaga volt a legjobb reklámja. Rendtársai szegyenkeztek miatta. A vidéki kisváros eszelősnek tartotta. De nem sokat törődött velük. Fehér hajával, mint szent bolyongott s görnyedt az árkok fölé. Félábrával már az égben járt, ahol nincs többé hit, se remény — csak szeretet. Zsugori módra egyre többet harácsol a földi jó-

tettekből, hogy dúsgazdag lehessen. Nem ment el nincstelenül. A szeretet milliomosa volt. Ezért nem szomorú a története. Megdicsőülése már elkezdődött.

Egyik hajnalon ráfogták a davaigitárt. Föl se kelt. Rekedten fölnevetett. Belepuskázna vagy se, veszteti valója nem volt. A brutális karhatalom nem ijesztette, csak előljárója parancsának engedelmeskedett, mikor szűk oduját is elvesztette. Hogyan és merre fejezte be, nem tudom. Ezért a mesék vége jár eszemben: talán még ma is él, ha meg nem halt.

Vallomás. Nehéz volt a születése e tárlatvezetésnek. A garázsban egy meggondolatlan kölyök buta módon összetörte a kocsimat. Vele a hangulatomat is. Napokon át levetett fej-

jel morogtunk egymásra. Ha írni kezdtem, elakadtam, mint toll az itató papíron. Mit tettem egyebet, hogy kificamodott lelki egyensúlyomat, a kiugrott forgót helyrebillentsem, a legközelebbi találkozáskor a tettest ülepen rúgtam és összeröhögünk. Utolsó képnek vele idebátorkodom.

A keresztény életmód nem betűk halmaza s konferenciák vitakozása. A hegymászó ezer apró lépésének a vége a csúcs. Millió apró kamillából derül föl a virágos mező. A fényképész művésze a legjelentéktelbben is meglátni és kívánni a szépet. Még a tüskékörön is briliánsként csillan a fény.

PROKOP PÉTER

A lelki gyermekség útja

Ezelőtt 100 évvel, 1873 jan. 2-án született Lisieux-i Szent Teréz, akit megkülönböztetésül az Avilai Nagy Szent Teréztől, közönségesen csak «Kis Szent Teréz»-nek szokás nevezni. A «Kis» jelző mögött azonban egy valóban nagy szent rejtőzik, aki az egész világot meghódította és életstílusával: hogyan lehet «a lelki gyermekség útján» feltűnés nélkül, külső nagy tettek, csodák művelése nélkül, a zárda magányában a világtól elzárva, rövid idő alatt, 24 évvel az életszentség magaslatára eljutni.

Szent szülők szent gyermeke

Kis Szent Teréz szülei, Louis Martin és Zelia Guérin, tekintélyes, vagyonos s mindenekelőtt istenfélő emberek voltak. Az atya eredetileg a Szent Bernát-hegyi kolostorban mint szerzetes akarta életét Isten szolgálatába állítani, míg az édesanya Szent Vince leányainak kék ruhájában akarta életét Istennek áldozatul hozni. Az isteni Gondviselés azonban, melynek útjai kifürkészhetetlenek, összehozta ezt a két lelket, hogy a világnak megmutassa: hogyan lehet és kell olyan családi szentélyt felépíteni, amelyben szentéletű szülők példáján szent gyermekek nevelődnek. Nem csoda, ha a II. Vatikáni Zsinaton felvetődött a javaslat több püspök részéről: a zsinat avassa szentté Lisieux-i Szt. Teréz szüleit.

Louis Martinnak és Zelia Guérinnek összesen 9 gyermeke született, akik közül 4 még kiskorában meghalt, a többi öt pedig a szerzetesi életet választotta. Teréz volt az utolsó szülött, s mint ilyen a család kedvence, atyjának «kis királynője». Négy éves korában elveszítette Teréz az édesanyját s már 15 éves korában bekerült a Lisieux-i kármelita nővérek kolostorába, ahol többi nővérei is egymásután Nagy Szt. Teréz ruháját öltötték magukra. A felvétel nem ment könnyen, atya és leánya egész Rómáig vitte az ügyet, XIII. Leó elé, aki az egyházmegyei püspökre bízta a döntést, ami hamarosan meg is történt a római zarándoklat után, Terézke javára, nagy örömeire.

Hogy Szt. Teréz életszentségének titkát megérthessük, szükséges néhány vonással a gyermekkorába visszanyúlnunk. Még egészen kis gyermek volt, amikor Terézia gondolatvilága már szinte teljesen Isten körül forgott. Édesanyja elbeszélése szerint: «mindig csak Istenről beszél s a világ minden kincséért meg nem tagadná hitét!»

Még csak 4 éves volt, amikor így nyilatkozott: «Én Uram és én Istenem, én a dolgok egészét akarom; nemcsak félig akarok szent lenni! Nem félek a szenvedéstől, hanem szívesen elviselem irántad való szeretetből! Csak egytől félek, az önfejlőségemtől! Vedd el tőlem ezt, ó Uram! Mindazt osztályrészemül választom, ami a Te akaratod!» — Szinte hihetetlen, hogyan beszélhet így egy négyéves gyermek. Csakis úgy érthető, hogy Teréz az isteni kegyelemnek különös kedvence volt.

Megható az a szeretet, ahogyan Teréz az első szentáldozásra előkészült. Minden nap feljegyezte a szeretetből véghezvitt jócselekedeteit. Három hónap múlva 818 áldozathozatalt és 2773 rönimát számolt össze. Nem csoda, ha az első szentáldozás napján sírnia kellett s még aznap este a következő jóféléteket jegyezte fel:

«Nem engedem a bátorságot többé csökkenni magamban!»

«Naponta egy Memorare-t (ima Szűz Máriához) akarok imádkozni!»

«Meg akarom kísérlni a büszkeséget letörni magamban!»

Mily komolyan vette ezeket a jóféléteket, legjobb bizonyosság rá az a szívósság, mellyel felvételét a Karmel-ba 15 éves fejjel kiharcolta magának.

Szent Terézia küldetése:

«A szent gyermekség kis útja»

Nem kétséges, hogy Kis Szt. Terézzel az Istennek különös tervei voltak. A **kis nővérnek nagy hivatása** abban állott, hogy a «kis útra» megtanítsa az embereket, mely könnyen és gyorsan Istenhez vezet. Ő maga így nyilatkozik:

«Úgy éreztem, abban áll a hivatásom, hogy úgy tanítsam meg az embereket Istent szeretni, ahogyan én szeretem», hogy a lelkeknek «az én kis utamat» megmutassam... Pauline nővére, aki egy időben főnöknője is volt egyúttal, megkérdezte egyszer tőle, hogy melyik ez a kis út tulajdonképpen; mire ő felelőssége teljes tudatában felelte: «**Ez a lelki gyermekség útja, a bizalom útja és a föltétlen odaadásé.**»

Ma már tudjuk, hogy Kis Szent Teréz az ő kis útjával az életszentség új iskoláját teremtette meg. Nem abban az érelemben ugyan, mintha ez az út eddig teljesen ismeretlen lett volna. Hanem a mód, ahogyan Terézia ezt az utat megvalósította, volt új és oly rendkívüli a hatása, hogy Kis Szent Teréz tisztelete a legnagyobb szentekével vetekszik és a hívő emberiség még ma is ennek a «kis fehér virág történetének» varázsa alatt áll.

Azoknak, akik a «kis út» rejtelseibe mélyebben behatolni szeretnének, szolgál Terézia bővebb magyarázattal is. Ő maga mondja: ez az út a **s z e r e t e t** és a kis gyermek odaadása, aki atyja karján gondtalanul szunnyadozik... Más szavakkal: a kis út fölszabadítást, kiüresítést jelent önmagunktól és töltekezést Istennel... Az ember eltűnik önmaga számára, hogy egyedül Isten éljen benne! — «Az életszentség — hangsúlyozza ugyancsak Kis Szent Teréz — nem ebben vagy abban a gyakorlatban áll, hanem a szívnek készségében, mely lehetővé teszi, hogy Isten karjaiban kicsiségünk érzetében és alázatban meghúzódjunk.»

Ha valaki mindezek után azt gondolná, hogy a lelki gyermekség útja egyenlő volna a gondtalan passzivitással, mely min-

dent egyedül Istentől vár, súlyosan tévedne. Szent Teréz értelmezésében «az életszentség annyi, mint harc és küzdelem. Hogy szentekké lehessünk, az **energia** a legszükségesebb erény számunkra... energiával juthat el az ember legkönnyebben az életszentség magaslatára.» Ezért az ő szeretete Isten iránt **aktív** szeretet. Ő maga mondja: «A szeretet minden ezen a világon. De csak oly mérvben szeretjük Istent, amily mértékben azt gyakoroljuk»... «Mindenekelőtt azon fáradoztam, hogy Istent szeressem...» Ez a szeretet avatja be igazán a **kereszt** misztériumába, melvet szívesen vesz magára. Súlyos betegsége bőségesen szolgáltatott neki erre alkalmat. Ilyennek kívánta halálát is: «A halál — mondotta — melyet kívánok, ugyanaz, mint Krisztus halála, — halál a kereszten.» Ez a kívánsága teljesült is. A legnagyobb kínok között, légzési nehézségekkel is küzdve, mintegy keresztre feszítve lehetett ki hófehér lelkét, miközben e szavakat suttozta: «Ó, én szeretem Öt... Istenem, szeretlek!»

«Rózsasöt hullatok a földre»

Röviddel halála előtt mondotta Terézke: «A mennyei boldogságot arra fogom felhasználni, hogy jót tegyek a földön... Halálom után rózsasöt fogok hullatni a földre.» Már XV. Benedek pápa megjegyezte erre vonatkozólag: «Tudjuk, hogy a szent megtartotta ígérését; mert a kegyelmek, melyeket neki tulajdonítanak, számtalanok.» A lisieuxi apácák gyűjtötték az imameghallgatásokat. Ez a gyűjtemény 15 év alatt 3.000 oldalt tett ki. A csodák rendkívüli nagy száma meggyorsította a megboldogult oltárra emelését. XI. Pius 1923-ban boldoggá, majd 1925-ben szentté avatta őt 24 bíboros, 200 püspök és százazrekre menő zarándok jelenlétében. A szentté-avató pápa «második örangyalának» nevezte őt. Ennek szimbólumául kell tekinteni azt a jelenetet, amikor a szentté-avatást követő óriási lelkesedés közepette, mely a világ legnagyobb és legszebb templomát betöltötte, — egy rózsasötök eszketett le három rózsával a magasból a Szentatva trónja elé... Két évvel a szentté-avatás után XI. Pius a missziók pártfogójává nyilvánította Teréziát. Így az egész földre hullathatja a kegyelmek rózsasötökjét.

Van-e mondanivalója Kis Szent Teréznek a mai modern ember számára, aki büszkén vallja magát «nagykorú»-nak? Ó, igen. Nemcsak szava, hanem gyógyszer is van a mai modern világ és társadalom sebeire. Az ő receptje így hangzik: Járjátok az én utamat, a gyermeki szeretet és hívő bizalom útját, a teljes odaadás útját! Isten a szeretet Istene, nem a kemény szigor Istene... Nincsen olyan problémája a világnak, melyet a szeretet jégében megoldani nem lehetne!

Hazalátogatók

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr!

Az Életünk decemberi számában megjelent «Hazalátogatók» című cikket társaságban sokan erős kritikával illették. Kifogásolták, hogy a cikk elmarasztalja a hazalátogatókat s a leközölt levél csak negativumokat tartalmaz, nem emlékezik meg az elért eredményekről. Egyesek ezért nem akarják többé az Életünket a kezükbe venni.

Azért szántam rá magamat a levélíráásra, hogy a talán másutt is előforduló kritikát higgadtan szemügyre vegyűk.

Szerintem a hazalátogatókat nem lehet egyszerűen elítélni. Elég sokat csak az öreg szülők iránti szeretet visz haza, hogy még egyszer, talán utolszor, lássák őket. Persze más a helyzet azoknál, akik elegans autóikat és dagatra tömött pénztárcájukat mennek mutogatni. Sok szegény szűkösen élő hazánkfia ámulva és talán irigylis is őket, mikor körülöttük a szórakozó helyeken csak úgy röpködnek a százasok. Ez már ostoba viselkedés! De vannak aztán, akik csak azért mennek, mert lehet hazalátogatni s elhiszik, hogy a rendszer megváltozott.

Aki azonban ezt elhiszi, «szamarabb a lónál»: vagy soha nem élt a kommunizmus alatt, vagy már elfelejtette, amit látott, vagy nem tudja, mit jelent a keményvaluta nem utolsó sorban a nyugati kommunista kémszervezetek fenntartásában. De biztos, hogy ezek a jó emberek tanácstalanul állnak az előtt a jelenség előtt, hogy az Úr 1973-ik esztendejében is jönnek menekülők Magyarországból, akik sokszor életük kockázatásával törnek ki a vasfüggöny mögül. S a könnyelműen hazalátogatók nem gondolnak arra, hogy mikor menedékkérelmet kérnek ezek az utánuk érkezők, a befogadó ország orruk alá dörögölhetnek: Milyen jogon állítják, hogy menekülők kellett, mikor honfitársaik szabadon hazalátogatnak s nem történik bajuk! A kommunisták már használják is ezt az érvet, mikor az új menekültek menedékkérelmét akadályozzák, s amikor a táékoztatlan nyugatiakkal el akarják hitetni, hogy otthon lényeges változások történtek.

Arra se gondolnak a hazalátogatók, hogy a kommunisták miért ragaszkodnak «az idegenbe szakadt hazánkfiai» magyar állampolgárságához. Mert a kemény valuta fejében lehet ettől csak szabadulni s másodsorú azért, mert a hazalátogatót, ha belekeveredik az otthoni «igazságszolgáltatás» hálójába, mint magyar állampolgárt lehet elítélni. A rendszernek minden területen szüksége van megfélemlítésre felhasználható «kémeketekre» s nyilvánvaló, hogy kevesebb valutáris kár származik abból, ha a kiszemelt áldozat nem francia, vagy német, hanem magyar származású turista. (A keményvaluta beáradása érdekében a kiszemelt áldozatot, nem mint német vagy francia, hanem mint magyar állampolgárt ítélik el.) Hogy ezzel sok esetben zsarolás is végbemegy s a haza-

látogatót bekényszerítik a hazai szolgálatba, arról talán nem is kell bővebben itt említést tennem.

A «Hazalátogatók» című cikkben idézett levélről a kritikusok véleménye az volt, hogy az igaz, csak egyoldalú. Főszerkesztő Úr tudja, hogy a levelet nem én írtam s így nincs semmi érdekem azt védelmezni. Viszont nagyon jól bele tudom élni magamat a levélíró lelkivilágába, aki talán hosszú tépelődés után szánta rá magát a hazamenetelre és akkor hazájában balkáni állapotokat talált. Én bizony nem csodálkozom, hogy kitört belőle a keserűség és epébe mártotta a tollát. Megértem nagyon is keserűségét, mert otthon piszkot, túlfűtött bürokráciát és nagyfokú rendtelenséget talált. Csak természetes, hogy kitör belőle a fájdalmas kérdés: Hát ezek, ilyenek vagynak mi, magyarok?! Mi történt velünk, hogy ilyen állapotok között él a nép, hogy nem tudunk saját hazánkban rendet, szervezettséget és tisztaságot teremteni? Ez nem a magyar nép, ez nem a magyar faj tulajdonsága, mert mi, ha szerénnyek voltunk is, de tiszta és rendes volt a házuk tája s tiszták és rendesek voltunk mi magunk!

A jelenlegi elmaradottság, amiről a levélíró beszámol, egyesegyedül az uralkodó idegen, gyarmatosító rendszer következménye. Egy gyarmati kormánynak két fontos kötelessége van: először, hogy kiszolgálja urait, akiktől a hatalmat és megbízatást kaptak (ez Moszkva); — és másodsorú, hogy nyugalom legyen a gyarmati lakosság körében (ez a magyar nép). Az ötvenhatos forradalom súlyos, megbocsáthatatlan bűn volt ez elvvel szemben, ezért kellett mennie Rákosinak. De Moszkva tanult ötvenhatból, most már többet engedélyez helvtartóján Kádáron keresztül. Több szabadságot ad lényegtelen kérdésekben (az emberek bátrabban beszélhetnek, viccek, kabarék, nyugati utazások). A helyzet hasonlít ahhoz, amikor a hurok az ember nyakán van, de már nincs megszorítva. Feszültséget levezető kis szelepek ezek, hivatásuk, hogy egy esetleges második 56 elől elvegyék a gózt.

Az otthoni kormány azonban továbbra is elsőrendű hivatásának tartja, hogy mindig és mindenben kiszolgálja megbízó gyarmati urait. Ez vonatkozik többek között az ország gazdasági életére is, s azért marad olyan elképesztően kevés a magyar nép számára. Ez az oka az otthoni elmaradottságnak, piszkoknak, és szervezetlenségnek.

Ami engem illet, csak hálás vagyok a levélíróknak, hogy hangot adott a hazai szomorú állapotoknak. A magyar nép ilyen formában s mértékben úgysem merne megmukkanni; de talán nem is veszi észre, hogy milyen körülmények között tengeti életét s legfeljebb csak akkor látja a különbséget valaki, ha egy nyugati látogatás után tér vissza magyarországi otthonába. A hazai állapotokért nem nem a magyar-

MEGHALT

Hász István

tábori püspök

Lapzárta után, amikor már nyomásra készen álltak az oldalak, kaptuk a szomorú hírt Dr. Hász István tábori püspök haláláról.

A Püspök Atya — így ismerte minden magyar — 1884 szept. 22-én született Kisbéren; 1908 júl. 14-én szentelték pappá Győrben.

1929 február 28-án nevezték ki tábori püspökké s 1928 április 28-án szentelték püspökké.

1945-ben a magyar hadsereggel, híveivel jött Nyugatra s azóta csendes visszavonultságban élt a svájci Unteraegeri-ben.

1973 január 27-én reggel fél hét órakor halt meg az Einsiedeln-i kórházban. Temetése Unteraegeri-ben lesz 1973 febr. 1-én 10 órakor.

Requiescat in pace!

Életére és áldásos tevékenységére bővebben lapunk legközelebbi számában térünk ki.

ság felelős, hanem a magyar nép nyakára küldött és idegen érdekeket képviselő gyarmatosító urak.

A levél hangja és kritikája egyoldalú? Ez kétségkívül igaz! De a cikket bíráló hazalátogatók jó része is egész biztosan látta és tapasztalta a szóváltott hibákat és hiányosságokat, de mindezek felett szemet hunyt, ahelyett, hogy megbotránkozott és tiltakozott volna. Valószínűleg úgy gondolták, hogy a «szocialista» államtól nem lehet azt kívánni, hogy állampolgárai úgy éljenek, mint mi itt Nyugaton. Vagyis a magyar népnek az is jó, ami van, fő, hogy mi itt jobban élünk!

Hogy a cikk, de főleg a levél egyoldalú, nagatív? Igen! — De a minden hazalátogató asztalára minden hónapban rendszeresen megküldött hazacsalogató újság («Magyar Hírek») szintén egyoldalú Propaganda. Igazán nagyfokú ostobaság kell ahhoz, hogy ezt valaki ne vegye észre, és hogy ezen meg ne botránkozzék. De ugyan hány menekült magyar mondta erre az átlátszó propaganda-lapra: no ezt sem veszem többet kézbe, mint ahogy kijelentette az Életünkre?

A Főszerkesztő úr szíves elnézését kérem, hogy ilyen hosszúra sikerült eszmefuttatásom, de úgy éreztem, le kell mindent írnom, hogy megnyissam az önkéntes vakok látását. Éppen ezért, ha úgy gondolja, hogy hasznára válik olvasóinak, nincs kifogásom ellene, hogy leközölje levelem.

Saarbrücken, 1973 jan. 17.

Tisztelettel köszönti

JÓZAN TAMÁS

Fekete István utolsó levelei

1970-ben, egy júniusi hajnalon, utolsót dobant a nagy magyar író szíve. Élete utolsó évében még be tudta fejezni saját életregényének első részét «Ballagó idő» címmel, de mire ez a meghatóan őszinte, magyar lélekben fogant vallomás megjelent, Ő már elköltözött erről a Földről.

Szívba csak 1968 vége felé kezdett aggasztó formában jelentkezni. Az itt következő levélidézeteiket, mint a fokozódó testi-lelki hanyatlás megrendítő bizonyosságait, hozzám írt leveleiből teszem közzé, változtatás nélkül, kikapcsolva a személyi és családi vonatkozásokat.

A télvéget többnyire Szigligeten töltötte az író, az ottani Alkotóházban, feleségével együtt. Ott dolgozott 1968 tavaszán is. Budapestre hazatérve, jelentkezett az első szívroham. Többhetes kórházi kezelés valamennyire helyrehozta, de az év vége felé ismét jelentkezett a baj. Erről írta 1968 december 13-án:

Nincs jó napom, de írok neked, mert ettől remélem ideg- és hangulati állapotom rendeződését. Három napja nyavalygok valami pocsék letargiában és csak leveled tudott valamennyire kiemelni ebből a «Nihil»-ből.

Erősen készülünk Szigligetre. A kastélyhoz óriási park tartozik, felettünk a szigligeti vár romjai s alattunk a Balaton csodás, ködös tükre. Hát aki itt nem tud dolgozni, illetve alkotni, az vagy nem író, vagy hülye, vagy mind a kettő.

1969 elején le is ment a Fekete-házaspár Szigligetre. Onnan írta január 21-én:

Holnapután lépek be — in Nomine Deil — a 69. évembe, ami, sajnos, még fordítva is 69-et jelent és ezt most már letagadni semmiképpen nem lehet. Ez azonban nem lenne baj, ha nem is érezném ezt a hatvankilencet. Kicsit fizikailag is, főleg azonban lelkileg és egy kicsit szellemileg is...

Persze: ez nem panasz, csak egy kicsit szomorú...

Ma, 23.-án, meghallgattuk a híreket s odalyukadtunk ki, hogy elég moslék hely ez a «Föld»-höz címzett csárda, ahol csúnyán mulatnak a legények, amíg valamelyik ki nem húzza a bicskáját, amit aztán a végén mindenki le fog tagadni.

A mai napon egyébként sem vagyok valami jókedvemben, mert elnyálkásodott az idő, a Balaton felett úszik a pára, mint egy mosókonyhában. A kollégák ilyenkor a társalgóban beszélnek meg a politikai eseményeket, amihez én nem értek, nem is akarok érteni és nem is érdekel. Remélem: a mi időnkben már nem ütök össze a löcsöt az érdekeltek, s azután mi lesz, az az ő dolguk.

Az író egészségi állapota Szigligeten inkább romlott, mint javult. Erről írja 1969 március 2-án:

Az írás nem megy úgy, ahogy szeretném. A doktornőnk figyelmeztetett a Balaton északi partjának nagyon erős rádió-

aktív kisugárzására, ami különösen a szellemi munkára káros, sőt egyéneknél nagyon káros hatású. Hát ezt világosan érzem!, de, sajnos, az Alkotóházat nem lehet áttolni a somogyi oldalra.

Nem tudjuk, hogy valóban a rádióaktív kisugárzás okozta-e vagy nem, de az író rossz szívével újra kórházba kellett szállítani. Egy hónapig kezelték Keszthelyen, majd visszatért Szigligetre. Erről ezt írja:

A kórházban töltött hónap után újra Szigligeten vagyok. Egy komisz anginás rohammal vittek be. Ez a klíma, vagy a lehetetlen frontváltások, próbára tesznek. Most már szeretném itt befejezni könyvem. Nehéz hetek vannak mögöttem. Ha rozoga szívemmel jobban leszek, hosszan írok.

Nem lett jobban. Májusban csak röviden írt:

Azt hiszem, inkább az idegeim lazultak meg, mint a szívem, amely csak közvetíti érzékeny és bonyolult idegeim játékát, amelyet nehezen heverek ki és sem a munkám, sem a leveleim nem készülnek olyan «röptében», mint azelőtt. Remélem, hogy hazautazásunk, tíz nap múlva, meghozza a teljes lelki és fizikai javulást és otthon, végre, nagy könyvem is befejezhetem.

Júniusban haza is tértek Budapestre. Az otthoni pihenés és a szerető hitvesi gondoskodás valóban javulást hozott, mert június 24-én ezt írta:

Nem is merem elkiabálni, már folytatom nagy regényemet, sőt filmterveim is vannak.

Ami ezeket illeti, hát vannak, vannak... De ezeknél bizonytalanabb tervek talán nincsenek a világon. Miért? Azért, mert ha kimondod ezt a szót, hogy film, abban a pillanatban megmozdul körülötted a már nem édes anyaföld... és őt tanácsadó, hat rendező... kilenc gyártásvezető... pár darab segéd-asszisztens... dugja ki fejét az eddig áldott talajból s a következő pillanatban már Te, aki írod, megszülsz, dajkálod a témát, már nem vagy sehol, mert ezek a bűzöslehelletű sakálók már régen lerágták rólad a formát, a témát, és már osztóznak, már újabb tanácsadókat hoznak és az újabb tanácsadók mögött ott állnak az orákulumok... stb. stb., s mire észreveszed magad, már nem is vagy... a filmhez semmi közöd s a forgatókönyvben nem ismersz sem a témára, sem magadra. A film t. i. «Kollektív művészet», szerintem pedig «Kollektív Marhaság», illetve a Piócák okos elhelyezkedése az adoptált téma hóna alatt...

December elején egészségi állapotának további romlásáról számol be Fekete István:

A legutolsó betegségem — remélem, valóban a legutolsó — a Mátrában ért, ahova éppen azért mentünk fel, hogy szívem kilengését kipihenjem. Már az első éjszakán egy újabb, minden előbbinél veszedelme-

sebb szívroham ért, amelyet nem részletezek, csak annyit, hogy éjfél után másnap délutánig utaztunk, amíg végre az Irgalmasok kórházában, már teljesen eszméletlenül, ágyba kerültem. Három hét és igazán megható szeretet és gondoskodás után végre azután haza kerültem és most azt mondhatom, hogy majdnem és valóban egészségesnek érzem magam. Injekciónak persze, de ez már csak tartósítása kifogástalan szív működésének. Most már majdnem teljes gőzzel dolgozom és egy kis fedékenységen kívül fizikai fájdalomra vagy elesettségre nem panaszkodhatok.

A szigligeti rádióaktív kisugárzás készítette ki szívemet alaposan, mert kedves járuléka ennek a betegségnek, hogy az ember meghülyül és memóriája szétfroccsenik, mint a porbahulló tehéntrágya... És azóta is folyton reszkettem, mert sehogyan sem mertem kimondani, hogy: túl vagyok rajta, mert éreztem, hogy: nem vagyok túl rajta. De most már Doktornőm is feljogosított, hogy kimondjam: igenis túl vagyok rajta, mert szívem és pulzusom már egy hónapja kifogástalan. Megrokkant memóriám is javult, de dicsekedni vele persze nem szabad.

Nagyobb lélegzetű munkáról persze szó sem lehet, de nem sürget semmi! Könyveim harmadik, negyedik, sőt hatodik kiadásban is jönnek ki szép szorgalmasan és nagy életregényem, a «Ballagó idő» már kiadás előtt van.

Így köszöntött be, reménykedéssel telt, az 1970. esztendő. Januárban magas kitüntetésben részesült az író: megkapta a Munka érdemrendjének arany fokozatát, melyet a Parlament épületében ünnepélyes formák között nyújtottak át neki. Ő azonban elég közömbösen fogadta az elkésett ünneplést.

Kitavaszkodott s a tavasz — ezúttal utójára — bizakodással töltötte el, bár Szigligetre nem ment többé a rádióaktív kisugárzás vélt veszélye miatt. Ahelyett Voralbergbe készült a Fekete-házaspár, ahol apáca-leányuk, mint a Sacré Coeur rend General-Praefectin-je, fiatal kora ellenére is magasrangú állást töltött be. Jelezték, hogy útjuk során minket is meglátogatnak Bécsben.

1970 májusában meleg szeretettel fogadtuk a házaspárt bécsi otthonunkban. Pistánk jól érezte magát, még a betegségéről is megfélekedezett. Bécsből tovább mentek Riedenburgba a leányukhoz.

Ott azonban tovább romlott a beteg szív állapota. Sietve vissza kellett menniök Budapestre, ahonnan csak röviden írt május 30.-án:

Terveinket, hogy visszafelé megint meglátogatunk benneteket, megakadályozta az, hogy a riedenburgi rettenetes időjárás annyira igénybe vette rossz szívemet, hogy útunk bécsi megszakítását, szomorúan, de nem mertem vállalni.

Ez volt Fekete István utolsó utazása. Néhány hét múlva, 1970 június 22-én este írta élete utolsó levelét — hozzám. Íme néhány sora:

Különös keresztelő

(Részlet egy svájci magyar szórványlelkész naplójából)

Van svájci, de bizonyára más külföldi magyar lelkész is, akinek vasárnaponként különböző helyekre kell mennie, mint odahaza az alföldi tanyasi papnak, hogy híveit felkeresse, meggyóntassa, magyar misét és prédikációt mondjon nekik, ha kell, megkeresztelje, vagy eltemesse őket és az öregeket felkészítse a nagy útra. Lelkipásztori munkája szoros értelemben diaszpóra-, vagyis szórványpasztoráció, amely sok fáradsággal, de sok örömmel jár. Nyáron vagy télvíz idején már a hétfői napon kimegy a sokszorosított meghívó a magyar családokhoz, hogy a következő vasárnap hol és mikor lesz a magyar mise, ahová olykor többen, máskor kevesebben, de egy páran mindig összejönnek, hogy anyanyelvükön imádkozhassanak, énekeljenek és hallgassák meg Isten igéjét. Ott, ahol lehet, rendszerint egy kisebb kápolnában gyűlik össze Isten «kisdéd nyája», mert így családiasabb, mintha csak két padosor telik meg egy nagy templomban. Pásztoruk sokszor már hajnalban útrakel, hogy a német, francia, olasz, vagy rätomán területen lakó magyar híveivel találkozzék. De megéri ezt a fáradságot a lelkipásztori öröm, amikor hosszabb idő után újra viszontláthatja őket, akik sokszor megható ragaszkodással és buzgósággal veszik körül, meghívják családi hajlékukba, ahol meghitten elbeszélgetnek. Az istentisztelet után is össze szoktak jönni, hogy a lelkipásztor vonatjának indulásáig kedélyesen együtt legyenek. A következő összejövetelig levélben tartják fenn kapcsolatukat lelkipásztorukkal, akár csak az ösegyházban, vagy modernebb formában: telefonon. Ez a kapcsolat a magyar szórványlelkész és hívei között sok kedves élménnyel szolgál, amelyek közül itt egyet el szeretnék mondani.

Egy svájci magyar családnak kislánya született. Azonnal felhívták telefonon magyar lelkipásztorukat, hogy közöljék vele az örömhírt és megbeszéljék a keresztelő időpontját, amelyet a soron-következő magyar mise után tartottak meg a hívek jelenlétében. A keresztelőre megérkezett ha-

zulról a nagymama, aki egy üvegben Duna-vizet hozott magával és azzal a szokatlan kéréssel fordult hozzám, hogy vegyítsek abból néhány cseppet a keresztvízbe. Először meghökentem e váratlan kérésre, de végül is úgy döntöttem, hogy ma, amikor a zsinati liturgikus megújulás idején oly sok változtatás történt a közérthetőség és korszerűség érdekében, miért ne teljesíthetném e kérést, hiszen amint néhány csepp víz sem változtatja meg a bor állagát, úgy a Duna-víz cseppjei sem a keresztvizet és egyébként is szükség esetén bármily természetes víz felhasználható és érvényes keresztvízszentelés nélkül is. Így hát megtörtént a keresztelés annak rendje s módja szerint néhány csepp Duna-víznek a keresztvízbe való elegyítésével és teljesült a hitet és magyarságot megőrizni akaró és azt féltő nagymama óhaja, aki ezzel nyilván azt a vágyát kívánta kifejezésre juttatni, hogy unokája itt a hontalanságban is hűséges maradjon ősei hitéhez, anyanyelvéhez, a magyarság sorsközösségéhez, ösztönösen megérezve hitünk és magyarságunk elszakíthatatlan egységét és oszthatatlanságát, amit Prohászka Ottokár, Székesfehérvár püspöke, a magyar kereszténység modern apostola, költői lendülettel talán sokkal árnyaltabban, alapos bölcséleti és történelmi felkészültséggel így fejezett ki:

«A kereszténység hite, izzó lelke, szeretete, nézetei, erkölce s motivumai alakították századokon át a magyar életet. A nemzeti gyökér Ázsiából került, de az oltóag a kereszténység lett s azóta az nem kettő, hanem egy, egységesen magyar nemzeti s keresztény élet lett. Mit törölnének, vagy mit törölnének ki a magyar történelemből, hogy az nemzeti s ne keresztény, vagy keresztény és ne nemzeti legyen? Letörölném a magyar faluk s városok képeiről a templomtornyokat, a hegyekről a várak és monostorok körvonalait, a völgyekből a kolostorok színfoltjait; kitorölném-e a lelkéből, a közérzéséből azt, ami keresztény nézet, emlék és hagyomány?... Kielemezhetném az édes-

anyák tejéből, a száműzöttek könnyeiből, a hazáért kiömlött vérből, hogy mi a magyar benne s mi a keresztény? Nincs-e összekeverve a százados temetőben az anyaföld a hősök haló porával s a szántóföldön az esőcsepp a verejtékkal? Ki fogja e kettőt szédszedni tudni? Nos és szét lehet-e szedni a nemzet életét s ketté lehetne-e vágni egységes lelkét? A kereszténység lett a magyar nemzet lelke s kultúrája lett a vére. E lelkiségből élt; e lelkiséggel csatázott és dolgozott: e lelkiséggel nőtázott, ringatta a bölcsőit és temette halottait...

Szent és profán emlékek egy nagy történelmet alkotnak — egyik hívogatja a másikat s valamennyi közösen felszítja a nemzet szeretetét. Ha a Pilis hegyét nézem, nem csak az ördöglyuk rémséges barlangjaiba a tatár elől menekvő megriadt népet s a tatárjárást látom, hanem látom az esti szürkületben a pálos remeték imbolygó méceit; ha júniusban Székesfehérvár utcáin sétálok, a hársfák illatában királyi sírok porát éledni érzem; ha Szent László fűvét tépem s gyűjtöm, nemcsak a fű erejében, hanem a magyarság nagy segítőjében is bizakodom és kérem, hogy segítsen fűvével. S mit érez a protestáns Zsolna, Debrecen, Sárospatak, Eperjes, a Bethlenek és Bocskayak neve említésénél s bakonyi és gömöri falvak szerény, Erdélynek pedig nagystílű történelmi emlékeinél, az mind mint vallási tűz és melankólia borul a lelkére. Ime a múlt századok vallásos és profán emlékei egy közös, nagy történelmi valóságba állítanak bele és megsértik s megéreztetik velünk, hogy a kettő egy s hogy nincs magyar kultúra, mely nem keresztény.»

Erre tanít bennünket a maga egyszerűségében e nagymama megható kérése: az általa hozott Duna-víz néhány cseppjének a keresztvízbe való vegyítése, amely unokája homlokára folyt e keresztelésben, hogy Krisztus Titokzatos Testének, az Anyaszentegyháznak tagjává, a Szentlélek Templomává és a mennyország örökösévé legyen, itt a hontalanságban is hűen hazájához és magyarságához, ősi megszentelt keresztény és nemzeti hagyományainkhoz.

IKVAY LÁSZLÓ

Bizony, hazautazásunkban szívesen kiszálltunk volna Bécsben, de egészségi állapotom olyan mélyponton volt, hogy csak terhetekre lettünk volna, hiszen terhemre voltam még magamnak is, nemcsak Riedenburgban, de már útközben is. Persze a viszontlátás Kislányunkkal mindent feledtetett, de azután hamarosan le kellett feködnöm és csak egy-két nap múlva kezdtem érzékelni a csodálatos tájat, a klímát és az egyáltalában nem csodálatos embe- reket. Edit leánygyermekünket boldogan öleltük meg a szeretet minden melegével és érzésével s ez a pár perc volt egész útunk alatt az, amikor gátlástalanul boldognak éreztem magam, a régvárt viszontlátás rövid ragyogásában.

Sok szeretettel gondolunk Rátok és kézcsokjaim jelentése mellett múlhatatlan szeretettel ölel: Pista.

Ezek voltak az utolsó szavak, amelyeket leírt Fekete István. Nem tudta, hogy akkor már csak néhány óra van hátra az életéből. Hajnalban orvul jött az utolsó szív-roham s a beteg szív örökre megszűnt dobogni. A levél az íróasztalon maradt...

Két nap múlva, a temetésről hazaérkezve, özvegye borítékba tette és elküldte a levelet nekünk, a következő sorok kíséretében:

Kedveseink, Pistám június 23.-án hajnali fél négykor rövid szívrohammal elment oda, ahol boldogabb lesz, mint áldásos

életében volt. Utolsó estéjén írta meg élete legutolsó levelét — Nektek. Elküldöm! Gondoljatok rám meleg szívetekkel s imádkozzatok a legjobb emberért, aki közöttünk élt, s hogy elment, percről-percre nagyobb az úr, ami soha meg nem gyógyítható. Szeretettel: Edith.

Így ment el az író, akinek műveiben legtisztábban szólalt meg a magyar erdők, mezők, rétek, nádasok világának titkos nyelve és lett Vele együtt halhatatlanná a magyar múltat őrző falvak-puszták egyszerű népe. Neve a magyar Pantheon fényes nevei között ragyog.

BÍRÓ BÉLA

A keresztények egységmozgalma

Krisztus nagy szándékának — a keresztények egységének — előmozdítására kezdeményezte 66 évvel ezelőtt James Paul Francis, amerikai anglikán lelkész, később konvertita és katolikus pap, folyóiratában a jan. 18-25 között az azóta mindenütt végzett, ismert imanyolcadót. Nyomban sok lelkes katolikus is csatlakozott az imádkozók táborához. 1909-ben az alapító és egyesülete, az «Engesztelés Műve» — katolizált. Az imámozgalom tíz év után a pápák (X. Pius, XV. Benedek, majd XI. Pius) jóváhagyását és áldását nyerte el, 1916 óta pedig elvégzéséhez búcsúk is vannak kötve. A kezdeményezés kedvelt ajtatósága lett az európai katolikusoknak is, akik imával s áldozataikkal akarnak protestáns és ortodox ker. testvéreik lelki segítségére lenni. A szerény kezdet sikerét igazolták a későbbi események.

Századunk első évtizedeiben a különböző keresztény vallási közösségek a tömörülést elodázhatatlannak mondták ki, főleg a missziósországekban végzett hithirdető munka komoly hitele és sikere érdekében. Itt ugyanis a Krisztus akarásával ellenkező keresztény megoszlás és szakadás a maga elvi ellentétéivel és nyílt súrlódásaival, meghasonlást és ellenségeskedést fokozó botrányával a missziómunka útjába óriási akadályokat gördített és a kereszténység hitelét tetemes csorbát ejtett. Laikus keresztények is hangoztatták, hogy a kereszténység minden vonzóerejét elveszíti, főleg a nemkeresztény tömegek felé, ha nem sikerül a különböző ker. vallások közti bántó ellentéteket megszüntetni. Egységesítő mozgalmak indultak el, amelyek az egész világra kiterjedő, általános, **ökumenikus** jellegű tömörülésekhez vezettek. A fejlődés végső fokát az Amsterdamban, 1948-ban létesített Egyházak Világtanácsa jelzi, amely nem egyházak szövetsége ugyan és törvényhozó jogköre sincs, de kb. 232 egyházi szervezetet — a nemkatolikus kereszténység 90 %-át — foglalja magában. Vallja az isteni üdvösség oszthatatlan rendjét (amely nem darabolható és kisebb-nagyobb arányban nem kisajátítható) és ezzel Krisztus egyházának egységét és egyetemességét és hisz abban, hogy ez az egység látható alakban is megvalósul.

Katolikus állásfoglalás

Amikor XXIII. János pápa a II. vatikáni zsinat egybehívását bejelentette, ennek egyik feladatául a keresztények egységének előmozdítását tűzte ki és elrendelte egy ugyanilyencélű titkárság felállítását. VI. Pál pápa pedig az ökumenikus eszme zsinati tárgyalásaival majdnem egyidőben adta ki első enciklikáját, amelyben kifejti állásfoglalását az ökumenikus mozgalommal kapcsolatban. Jelentősnek tartja a nemkatolikus keresztényekkel való tárgyalást, a közös vonások elmélyítését s a szétválasztó mozzanatok kiküszöbölését, a vitás kérdések tanulmányozását és imával, engeszteléssel szeretné a kat. Egyházat alkalmassá és méltóvá tenni a kibékülésre.

A zsinat végül 1964 nov. 21-én döntött az ökumenizmus feladatairól szóló határozatról. Ebben leszögezi a kat. elveket: a kat. Egyház lelki hatalmát apostoli utódlással kapta és a Szentlélek Isten erejében gyakorolja s az a rendeltetése, hogy az evangéliumi tanítás hitelességét és a szentségek hatékony kiszolgáltatását, a hívek megszentelését biztosítsa, vagyis örökadjon az Egyház krisztusi igazsága és egysége fölött. Elismeri a kat. Egyházon kívül fellelhető ker. értékeket (szentírás komoly értékelése, használata, kegyelmi életre törekvés, a közösségi istentisztelet értékei), de alázatos meggyőződése, hogy az üdvösség eszközeit — úgy, amint Krisztus rendelkezte azokat — csak a kat. Egyházban lehet megtalálni. Felhívja a katolikusokat, hogy megértő szeretettel mozdítsák elő a ker. népek egységét és kövessék a Szentlélek egységre indító ösztönzéseit.

A pápai nyilatkozatok és zsinati viták, az ökumenikus határozat és az Egység Titkárságának 1967 pünkösdjén kiadott s a határozat végrehajtási módozatait tartalmazó Ökumenikus Direktórium nyomán máris eredményes munka indult meg az ökuméne megvalósításának szolgálatában.

A katolikus és protestáns együttműködés

Öszinte sikere nem annak a kérdésnek merev feszegetésétől függ, hogy mi volt a nyugati egyházszakadás oka, hanem annak öszinte vizsgálata szükséges, hogy mi az egyház mai küldetése a világban? Még talán az sem lényeges, hogy a múlt hibáit jóvátegyük, hanem az, hogy a kegyelmi, lelki és szellemi erőket egyesítve az istentelenné váló jelen emberfeletti feladataira vállalkozunk. Ilyen ráeszmélés hozhatta össze ökumenikus találkozóira elsősorban afrikai misszióterületeken a kat. és prot. érdekelteket közösérdekű problémáik megbeszélésére. Egységes vallástani szóhasználat, iskolák azonos imaszövegei, közös áhitatgyakorlatok, egyöntetű állásfoglalás a házassági törvények, családvédelem, egynejlőség, a közkerkölcs, ker. irodalom és sajtó, stb. előmozdítása volt a cél. Európai területeken is a teológiai szakértők és szentíráskutatók a megértés hangján tárgyalták a közös tennivalók sokféleségét, a többi közt közös szerkesztésű s kiadású bibliai szövegek megjelentetését. Az elmúlt évek sikeres kísérletei között szerepelnek az ökumenikus istentiszteletek, amelyek a különböző irányzatú résztvevők lelki gazdagodását vannak hivatva szolgálni.

Az Egyházak Világtanácsának 1968 júliusi megbeszélései Uppsalában fordulópontot jelentettek az ökumenizmus útján. Kihangsúlyozták, hogy nemcsak az egyházak közti társadalmi közeledés és emberbaráti érdeklődés a fontos, hanem főképp a világért való felelősség tudata kell, hogy új tartalmat adjon az együvértartozás és együttműködés szellemének.

A múlt évben elhunyt Athenagoras patriárka

személyében a kat. és ortodox egyházak kiengesztelődésének és közeledésének mozgalma nagy apostolát veszítette el, akinek egész működését a béke és a megértés szelleme hatotta át. A bibliai megjelenésű patriárka hatékonyan dolgozott az ortodox világ belső problémáinak megoldásán s azon, hogy a keleti kereszténység, kilépve elszigeteltségéből, bekapcsolódjon a nyugati egységtörekvésekbe. Történelmi tette volt Róma és Konstantinápoly kereszténységének újraegyesítése érdekében kifejtett — és övéinél sokszor elítelt — tevékenysége. Emlékezetes háromszori találkozása VI. Pál pápával s a vele folytatott terjedelmes levelezése s a megbízottak útján lebonyolított gondolatcsereje. A kétféle kereszténység irányának kapcsolatai a bizalom és szeretet e légkörében olyan kedvezően alakulhattak, hogy a zsinat végén, 1965-ben ünnepélyesen és kölcsönösen feloldották a keleti és nyugati egyház kiközösítő rendelkezéseit.

A pápa részvétlíviratában — megemlékezve Athenagoras múlhatatlan érdemeiről — azt a reményét fejezte ki, hogy az elhunyt egyházfő által megkezdett mű folytatásra talál. A nagy örökség továbbfejlesztését, az egység és békeség további elmélyítését joggal lehet várni utódjától, Demetriosz patriárkától is, aki megválasztása után elsőnek VI. Pál pápát köszöntötte, akinek szintén megleghangú válasza ugyancsak az egység utáni hő vágy kifejezője volt.

A múlt esztendő e fontos eredményeit érdeklődéssel kísérte a ker. világ, annak jeléül, hogy az ökumenizmus szelleme jelentősen haladt előre.

Ezt az előhaladást lehet tapasztalni

anglikán vonatkozásban is.

Ugyancsak a múlt évben halt meg Geoffrey Fischer, Canterbury érseke és az anglikán egyház volt primása. Ő volt az első anglikán egyházi vezető, aki meglátogatta a római pápát, XXIII. Jánost, és Heenan angol bíboros szerint nagyrészt neki kell köszönni az ökumenikus megmozdulást Angliában. Tetteivel új korszakot nyitott az anglikán és katolikus egyház viszonyában.

Ezt a békülékeny szellemet mélyítette el Willebrands bíborosnak, a vatikáni Egységtitkárság elnökének tavaly októberi látogatása, amelynek során nemcsak először mutatott be katolikus szentmisét az anglikán érsek házikápolnájában, hanem háromnapos tárgyalásokat folytatott az anglikán egyház vezetőivel. Előadásokban vázolta a Vatikán elgondolásait a ker. egység fogalmáról, amely nem jelenti szükségképpen a ker. felekezetek önállóságának feladását s a Rómának való merev alárendelést; nem jelenti a szervezeti egyöntetűséget, évszázados hagyományokkal rendelkező egyházak megsemmisülé-

Dr. Vaimár Géza

1925 – 1972

Zelus domus tuae comedit me (Zsolt. 68, 10): az Úr házának gondja foglalta le minden idejét és érdeklődését.

Lelkes és buzgó lelkipásztor volt. — Mint a Pázmáneum székesfehérvári egyházmegye növendékét szentelte pappá 1949 július 10-éi a bécsi Szent István-dómban Innitzer bíboros. Ő fogadta be a helyzet követelményeinek megfelelően az újmisési fiatal áldozópapot egyházmegyéjébe is és helyezte őt mint káplánt a Dunától északra fekvő Ladendorf községbe. Az ifjú segédlelkész egész lélekkel állott munkába, hamarosan sikerült leküzdenie a nyelvű nehézségeket is, sőt még arra is szakított magának időt, hogy megyéspüspöke, Shvoy Lajos székesfehérvári püspök, kívánsága szerint a bécsi egyetemen teológiából az akadémiai fokozatot (a doktorátust) is elnyerje. Közel húsz évet töltött Ladendorf községben. Időközben egyik pap nélkül maradt szomszédos plébániának ellátása is reá hárult két ízben is, majd a plébános halála után mintegy két évig maga vezette a ladendorfi plébániát.

1968 őszén a bécsújhelyi kerülethez tartozó Schwarzenbach plébánosa lett. Két évtizedes lelkipásztori és hitoktatói tapasztalatait vitte magával új hívei közé. A plébániatemplom, az egyházközségi kultúrház, a plébánialak megújításának tervei csak részben valósulhattak meg a négy év folyamán. A buzgó lelkipásztor

energiáját mind jobban bénították egy lappangó betegség tünetei. A beszéd, maga a járás is mind nehezebbé váltak számára. A nehézségeket azonban akkora erőfeszítéssel igyekezett leküzdeni, hogy híveit és paptársait egyként teljesen váratlanul ére a hír, hogy rövidre tervezett kórházi tartózkodásáról nem térhetett vissza többé közékük. 1972 december 22-én egy bécsi kórházban fejezte be 47 éves korában buzgó papi életét.

Ragaszkodása az otthonhoz, Székesfehérvárhoz, mindvégig elevenen nyilatkozott meg benne. Beteggyághoz Magyarországról ellátogatott édesanyja, aki fia kívánságára is hivatkozva óhajtotta, hogy temetése Székesfehérvárott legyen és a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

1973 január 4-én délelőtt a schwarzenbachi plébániatemplomban gyászmise keretében búcsúztak el tőle hívei, paptársai, köztük pázmánista-társai. Ladendorfi volt híveit is népes küldöttség képviselte.

A schwarzenbachi temető kapuja előtt elhangzott utolsó búcsúszavak után a korporsóját szállító autó elindult a magyar határ felé Székesfehérvár irányába. — Otthon Kisberk Imre püspök végezte az elhunyt hozzátartozói, barátai — köztük mintegy 40 paptársa — jelenlétében a gyászszertartást. Ausztriából hívei autó-

busszal utaztak sírjához és vettek részt temetési szertartáson.

Megnyugvással száll gondolatunk halot tunk nyugvóhelyéhez. Magyar testvéreink egyike volt, akik csendben, szerényer helyt állnak ott, ahol helyüket az Úrister kijelölte. Nem ír róluk sokat a sajtó, nevüket nem hirdetik reklámok, de emléküket megőrzik azok, akik között éltek, mint ahogy Dr. Vaimár Géza — magyar lelkipásztor — nevét is szívükbe zárták két kis alsóausztriai község katolikus hívei.

GIANONE EGON

MAGYAR FŐISKOLAI REKTOROK

A Graubünden kantonbeli Chur (Svájc) hittudományi főiskolája rektorává Gajary Aladárt, a hittudományok doktorát és a bölcseltudomány licenciátusát, az ágazatos hittan (dogmatika) tanárát választották meg. A választást Mgr. Vonderach János churi megyéspüspök jóváhagyta. Az új rektor működését 1973 január elsejével kezdte meg.

Itt említjük meg, hogy a domonkosrendnek a Turin melletti Chieriben működő főiskolája élén Dr. Iszak Angelikusz személyében szintén magyar áll.

A fribourgi magyar istentiszteleteken a Svájci Püspöki Kar által a fribourgi egyetem javára előírt gyűjtés eredménye 27.— Sfr.; a nicaraguai földrengés áldozatai javára pedig 39.— Sfr.

P. M.

sét. A bíboros szerint az egység nem azonos a felszívással, erőszakos bekebelezéssel és a pápa csupán az egyetlen Pásztor: Krisztus helytartójának vallja magát. Ha tehát az anglikán egyház s vele együtt más felekezetek is tisztában vannak a római püspök elsőbbségével, mint történelmi ténnyel, úgy talán az egység útja könnyebben lesz járható. Hiszen vannak olyan helyi adottságokkal bíró egyházak, amelyeknek kialakulása épp oly történelmi tény, mint az, hogy Krisztus apostola, Péter Rómában állt a bontakozó ker. közösség élére.

Az egyházközi áldozások ügye is

regi, központi témája volt a keresztények egységmozgalmának: járulhatnak-e szentáldozáshoz katolikusok más egyházakban és viszont, nemkatolikus keresztények részesülhetnek-e az eucharisztikus vendégségben a kat. egyházban? Ebben a kérdésben 1972 júl. 7-én hozták nyilvánosságra a római Egységtitkárság rendelkezését, amely a lelki javakban való közös részvételt akkor tartja megengedhetőnek, ha a közösen vett lelki javak az egyházat is építik, éltetik. A legnagyobb Jó, az Eucharisztia a hitvallás és az egymáshoz tartozás teljességét foglalja magában. A nemkatolikus keresztények nálunk történő szentáldozásának ezek a feltételei: a katolikusokéval egyező hitvallás az Oltári-

szentségről; súlyos lelki szükséghelyzet, hosszú távollét a saját közösségtől, lelkész hiánya; kellő lelki felkészültség. E három feltétel közül egy sem hiányozhat. E szabályok eddig csak a római és keleti egyházak kapcsolatában érvényesülhettek. Az Egységtitkárság határozata a protestánsok felé is kiterjeszti az említett alapelveket és az egyes küspöki konferenciákra s megyéspüspökökre bízta a szentáldozásban való közös részvétel megvalósíthatását.

Kétségtelen, hogy az egyházközi áldozás sok teológiai-gyakorlati problémát vet fel és prot. testvérek esetében a kölcsönösség kérdése nem is látszik megoldhatónak, mivel más a hitbeli felfogásuk az Eucharishtiában és a kiszolgáltató papi rend tekintetében. A határozat nem akarja a nehézségeket elkendőzni, de még kevésbé szándékolja a hitbeli közömbösséget táplálni: mégis szeretné továbbfejleszteni a keresztények egységének ügyét. Ugyancsak ezt szolgálta az Egységtitkárság kezdeményezésére, a múlt év végén Rómában rendezett

nemzeti ökumenikus bizottságok második találkozója is,

hatvan delegátus, köztük harminckét püspök részvételével. A nemkatolikus egyházakat három megfigyelő képviselte. A találkozó ökumenikus lelkiismeretvizsgálat jegyében folyt le és rendkívül ösztönzően

hatott a zsinat szellemében megvalósítandó hiteles ökuméne tekintetében. A meghívott nemkatolikus megfigyelők szerint a kat. Egyház ugyanolyan nehézségekkel küzd az ökuméne terén, mint a többi ker. közösség: a társadalmi ellentétek, az elvilágiasodás szelleme és a mindent kétségbevonni akaró alaplelkület. A Szentatya hozzájuk intézett szavaiban a hitetlen kor-szellemre utalt, amely sürgősen kényszerít bennünket a kereszténység megosztottságának felszámolására. — Nem Krisztus tanítványainak egysége lesz-e majd a nagy jel, amely felszítja a hitet a világban? — kérdezte a pápa.

A keresztények egységtörekvéseinek munkatervi távlatai a nehézségek ellenére is biztatásként hatnak. Mindenesetre protestánsokra és katolikusokra egyformán vonatkoznak VI. Pálnak Athenagoras pátriárkával való egyik találkozásakor mondott szavai: «A ker. tan. szertartások és egyházszerkezet rendjének egyenetlenségei megfelelő időben és helyen rendezhetőek lesznek, mégpedig olyan szellemben amely híven őrzi az igazság jogait és tényeket a szeretet sérelme nélkül érteli. Amit pedig már most lehet és szükséges megvalósítanunk, ez: az új utakat é lehetőségeket kereső testvéri szeretettel elmélyítése önmagunkban».

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ

Események és közlemények

MAGYAR KARÁCSONY ESSENEN

Oldott kéve az emigráció; s ha az oldott kéve széthullása miatt már nem is keserünk, annak talán még szabad örülni, hogy itt valahol, ott valahol egy-egy kis kéve oldottan is kévének marad. S így talán nem veszi senki rossz néven tőlünk, hogy karácsony másodnapján évről évre megújuló s egyre nagyobb örömmel sietünk Essenbe, ahol egy ilyen kéve közösen hordozott — s nem is kicsiny — áldozatok árán is tiszteletre méltó szívóssággal védekezik a széthullás talán nem is megállíthatatlan folyamata ellen.

A már tradicionálissá váltott essenai karácsony nemcsak Essenből, hanem az egész Ruhr-vidékről magához vonzza e talán legnagyobb s egyben legszétszórtabb németországi magyar diaszpóra tagjait. A szentmisén több mint százötven személy vett részt s a mise végén több mint hatvan gyermek énekelt az oltár körül — magyarul.

S minden kétségen kívül ez az essenai magyarság lelkipáterjének, Mikó György főtitkárának legnagyobb érdeme: a nagy nyári cserkész táboron kívül talán egyetlen olyan rendezvény sincs Európában, amely több magyar gyermeket gyűjtene egybe, mint az essenai magyar karácsony. És nemcsak egy délutánra: hiszen a gyermekek maguk is ünnepség hordozói, a szereplők, akik hosszú heteken át szívós és fáradtságos munkával készülnek fel a nagy napra, nem is sejtve közben, hogy buzgó igyekezetük, a színpadi lámpalázból kiperült arcuk, csillogó szemük a nézők számára többet jelent, mint a legszebb karácsonyi ajándék, mert a roskadó hit s a tűnő reménység megerősítését adja.

Az ünnepség ebben az évben az essenai Viktoria-gimnázium dísztermében rendeztetett. A műsort Leiner József nyitotta meg s vezette végig, azzal az egyszerű közvetlenséggel, amely az egész ünnepségre jellemző volt. A magas művészi színvonalról Sikorszki Antónia zenetanárnő, Klukon István és Klukon Istvánné, valamint Sikorszki Antónia német tanítványai: Helmut Marenbach, Jürgen Herbst, Rainhild Neumüller gondoskodtak, Corelli és Locatelli trioszonátájának előadásával. Sikorszki Antóniának és tanítványainak érdeme a műsor súlypontját képező betlehemes színjáték kitérő zenei aláfestése is; a 18. századból származó zene — kismartoni zeneszerző műve — pontosan illett az ugyancsak burgenlandi eredetű «Gumpendorfi betlehemes játékhoz», amelyet az essenai magyar gyerekek adtak elő dr. Hüblinger magyar fordításában.

Azt, hogy a karácsonyi színjáték nem gördült olyan simán, mint a hivatásos színészek játéka, senki sem vette tragikusan, sem a szereplők, sem a közönség; hiszen a bájos zökkenők azok közé a hibák közé tartoznak, amelyek a műkedvelő előadások legfőbb erényét képezik. A betlehemes játék harmadik és negyedik jelenete kö-

zött az oberhausen-sterkradai gyermekek fellépése gazdagította a műsort: a kis furulya-zenekar az Ulmer-nővérek vezetésével karácsonyi dalokat játszott.

A műsor ugyancsak már tradíciójává váltott záróakkordjaként valamennyi jelenlévő gyermek a színpadra lépett, hogy a szereplőkkel együtt énekelje el a karácsonyi ünnep két klasszikusnak nevezhető énekét: a magyar «Mennyből az angyal»-t s a német «Stille Nacht»-ot.

A jól sikerült ünnepség hangulatát még melegebbé s családiasabbá tette az északra-rajna-vesztfáliai magyar protestáns gyülekezet lelkészének, Kulifay Gyulának, rövid beszéde, amelynek egyik mondata olyan tömören és találóan fejezte ki valamennyiünk érzését és gondolatát, hogy e kis beszámoló zárómondatául kínálkozik: «Nagy örömmel jöttem, hogy karácsonyt ünnepeljünk, együtt mint krisztushívők és mint magyarok.»

(a b r a)

KARÁCSONYESTI ÜNNEPÉLY BREGENZ-BEN

December 16-án este 6 órai kezdettel tartotta a bregenzi magyarság a már hagyományossá vált karácsony estjét. A Weberbeck szálloda nagyterme megtelt, ill. telt ház volt. Nemcsak Bregenz és Vorarlbergből, de az egész Bodeni-tó vidékéről: Ausztria, Németország, Svájc, sőt még Liechtensteinből is számos vendég érkezett. Az ünnepélyt Tuzson Tibor a Vorarlbergi Magyar Egyesület elnöke nyitotta meg. A karácsonyi örömhírt, az Evangéliumot Mons. Anisich Jenő olvasta föl, majd beszédében üdvözölve a nagyszámú közönséget kifejtette a karácsonynak, a szeretet ünnepének ma is időszerű értelmét és föladatát: Isten az Ő végtelen jóságát és emberszeretetét Jézus születésével bizonyítja. Ezért, mint az angyalok éneke is mondja, legyen a magasságban, a mennyben Istennek dicsőség, hála, elismerés, hódolat; az embernek pedig itt a földön béke, megnyugvás. Ez a karácsonyi program: ennek megvalósítása a mi feladatunk. Az Úr Jézus születését nemcsak karácsonykor, de életünk minden napján megköszönjük; — a karácsonyi békét, megnyugvást, örömet, szeretetet, megértést, megbocsájtást nemcsak egyszer, karácsonykor gyakoroljuk, de az év minden napján, egész életünkben. Oly hűséggel és odaadással, mint a karácsonyi mise könyörgése teszi: Mindenható Istenünk, megtestesülésed új fénye beragyog minket. Kérünk, adj erőt, hogy az a kegyelem, amelynek fényét hitünk által már magunkban hordjuk, tündököljön cselekedeteinkben. — A Vorarlbergi Magyarok Egyesülete, mint házigazda rumos teával látta vendégül a megjelent vendégeket, a háziasszonyok pedig kitűnő süteményeikkel kedveskedtek. A vendégek sokáig kedves együttesben elbeszélgettek.

A. J.

BRUSSZEL

Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából a brüsszeli Magyar Házban december 9-én a nagytermet egészen megtöltő közönség gyűlt egybe, hogy részt vegyen a Keresztény Munkásmozgalom által rendezett ünnepélyes Irodalmi Esten.

A belépők első tekintete arra a Petőfi képre esett, amelyet Szabó Endre brüsszeli festőművész készített Petőfi-korabeli kép alapján. A színpadot a Kossuth-címeres magyar zászló díszítette.

A kitűnő és igen magas színvonalú Irodalmi Est sikeres megrendezéséért Csányi József mérnököt illeti a dicséret. Természetesen egymagában nem tudott volna olyan sikert elérni, mint azzal a fiatal gárdával, amely fáradságot nem kímélve készítette elő és szerepelte végig ezt az Estet. Itt kell kiemelni Vincze András, a brüsszeli egyetem hallgatóját, aki kitűnő érzéssel állította össze a versek sorrendjét és az összekötő szöveget, melynek ő maga volt a szerzője. Petőfalvy Győző művészi diapozitív képek vetítésével emelte a költemények hangulatát és képzeleti aláfestését. Szöllőssy György az előadás technikai (világítás, hangszóró) rendezését szervezte meg nagy hozzáértéssel. Köhler János érces hangját és kitűnő előadó készségét, nemkülönben Ács Károlyt, az Ifjúsági Kör szervezőjét sokszor megtapsolta a közönség. Az Estnek már a terve úgy fellelkesítette a fiatalokat, hogy többen vállalták a szebbnél-szebb versek elszavalását vagy felolvasását: Varga József lővenyi orvostanhallgató, Németh Pál, a táncsoport vezetője, továbbá Vaskó Edit, Antal Zoltán, Csuti János tanulók. Petőfinek nem kellett forognia a sírjában, mert ezek a fiatalok — bár néha kissé idegen hangszúllyal — de igaz magyar szívvel tettek hitet nemzetünk eme nagy költője mellett. Az Est végén az alig 3 éves Pojtli Marika magyar ruhába öltözve szavalta el a «Talpra magyar» első versszakát.

P. S. L.

GÜNYOLÓDIK A TV

A jugoszláv televízió egyik karácsonyi adásában Jézus születését kigúnyolták. Ez az adás sok millió jugoszláv katolikus és ortodox keresztényt meg mohamedánt súlyosan megbotránkoztatott. Ebben a kérdésben — amiként VI. Pál pápa is mondtotta — nem lehetünk semlegesek, írja a Glas Koncila. Elvárjuk, hogy hitünket tiszteletben tartsák és biztosítsák, hogy gyermekeinket hitünk szerint neveljük. Ez az Egyház követelése a béke, az igazság és a nemzetközi együttműködés érdekében.

Az egyház-ellenes támadások a délvidéki magyar katolikusokat is érintik. A Nyugatnémet Hírügynökség jelentette, hogy a múlt év decemberére meghirdetett magyar nyelvű imakönyv nem jelent meg. A Hitélet című újvidéki katolikus lap közölte, hogy Zsivojin Culum professzor, az újvidéki Masinac-nyomda vezetője leállította az imakönyv kinyomását.

Beszélgetés a kábítószerekről

P. Jordán Emillel

Kezembe került a riodejaneirói «O Globo» napilap, amelyben felfedeztem Jordán Emil magyar bencés nevét. A cikk címe: Bencés Atya 17 okot sorol fel, melyek az ifjúságot kábítószerek használatára indítják. S ma összetalálkoztam vele Bécsben. Megragadtam az alkalmat, hogy megérdeklődjem, miként vitte életsorsa ezt az idegenbe szakadt magyar papot a kábítószerek veszélyének tanulmányozására. Ismeretes, hogy az egész világon súlyos problémát jelent a legkülönbözőbb fajtájú kábítószereknek rohamos terjedése, amely a nyugati társadalomnak, az államvezetőknek és az egyházaknak egyaránt nem kis gondját képezi.

Életünk: Mióta foglalkozol ezzel a problémakörrel?

Jordán Emil: Két és félével ezelőtt vetette fel a kérdést az akkori saopaulói bíboros érsek, Agnelo Rossi és kérte az «Instituto Social Morumbi»-t, a magyar bencések Szent Gellért kolostorának társadalomkutató intézetét, nem végezne-e kutató munkát, milyen mértékben jelentenek veszélyt a kábítószerek az ifjúság között a hat és fél milliós Sao Paulo városban.

Egy kis munkacsoport hét hónapos kutatásának eredményét szűrte le a kábítószerek problémáival foglalkozó könyvünk, hat gyakorlati füzetke, valamint több rádió és televízió előadás, szociológusoknak, tanároknak, papoknak és másoknak tartott többnapos kurzus.

Életünk: Valóban probléma a kábítószer az ifjúság körében?

P. Jordán: Merem állítani, hogy igen. Magatok is tudjátok, vagy legalábbis van némi fogalmatok Európát és Észak-Amerikát illetően. Újságok, folyóiratok, könyvek száza foglalkoznak a kérdéssel és festik le sötét színekkel a kábítószer használatának elharapódzását és magára a kábítószer élvezőre, de egyben a társadalom összességére kiható szomorú következményeit. A kábítószer testi és szellemi-lelki vonalon rombol, felmorzsolja a személyiséget, gyengíti az akaratot, megbízhatatlanná korcsosítja az egyént, kiöl belőle minden nemes életcél és lassan vagy gyorsabban az egész embert kizárólagosan a kábítószer bármilyen módon való megszerzésére állítja be. Rabszolgájává lesz. Először csupán pszichológiai függésbe kerül és ha nem áll meg, az ún. könnyebb kábítószerek élvezeténél — és nem könnyű megállni! — behajítja magát a fizikai függés kényszerébe.

Életünk: Össze tudnád foglalni az okokat, amikre utalsz a fent idézett újságban?

P. Jordán: Megkísérlem, bár nem könnyű röviden összesűriteni. Menekülés a problémáktól — kíváncsiság — luxus —

az említett pszichológiai és fizikai függés — pszichopatikus, beteges személyiség — a fölbomló család és otthon — környezet befolyása — a gyógyszeresedés mániája — a tétlenség, azaz az üres szabadidő halmozása — a korlátlan szabadságra való vágyakozás — a család és az iskola együttműködésének a hiánya — az önfegyelem és a helyes önkritika hiánya — az egyre mélyülő egyensúlyhiány a technika és a kultúra között — nincsenek konkrét eszmények az ifjúság részére — a tömegtájékoztatás erős szexuális beállítottsága — kereskedelmi érdekek — a beat-fiatalok tiltakozó magatartásának is a kábítószer lett a kifejező eszköze.

Életünk: Mit tartasz ezek közül elsődleges oknak?

P. Jordán: Tapasztalatom szerint a főprobléma a család. Nincs otthon-fogalmunk, az otthon ugyanis több mint a jó lakás vagy tisztességes megélhetés, vagy az úgy-ahogy békés együttélés. Az otthon szentély, ahol mindenki jól érzi magát, kölcsönösen támogatják egymást, megbeszélnek és igyekeznek megoldani problémáikat, vagyis ahol a közös egymásrahatással formálódik az a személyiség, amely elég erős lesz, hogy ellentmondjon szeszélyeinek, alkalmazkodni tudjon másokhoz, ne vesse el az önfegyelmét, a szükséges lemondás emberi erényeit, azaz olyan jellemmé alakuljon, amely mind önmagának mind embertársainak építő, biztos alapot nyújt az élet bármilyen fordulatában. Mert aki bölcsőtől kezdve megkap mindent, eléget tesznek szeszélyeinek, kényelemszeretettől a pubertás küszöbén kezdődő komolyabb következményekkel járó szeszélyeknek sem fog ellene állni; tehát az akár romlottságból, akár kapzsi pénzerdekből felkínált kábítószereknek sem.

A másik főoknak tartom a jelenkor technikai civilizációját, ennek nyílt vagy burkolt materiális világnézetét, melyben az élet főcélja a kényelem, az élvezet, a fogyasztás növelése; ez a fogyasztó társadalom könyörtelenül belekergeti tagjait az unalom-társadalomba, ha nem növeli sürgősen a szellemi, lelki, kulturális és erkölcsi színvonalát.

Életünk: Gondolom, hogy az is az alapvető okok közé tartozhat, hogy a mai ifjúságnak nincsenek vonzó eszményei.

P. Jordán: Igazad van. Az ifjúság nem színes leírásokban, zengzetes szavakban, se hazug életben keresi eszményképét, hanem hűsből és vérből álló emberekben. Mindenki legyen százszázalékban az, aminek mondja magát. A pap, a szerzetes, a tanár, az orvos, az apa, az anya, a férj, a feleség, stb. — teljes odaadással valósítsák meg életükben azt a hivatást s azt a munkakört, amelyet az adottságokat adó Isten oltott beléjük és választottak ők ma-

guk életcéljának. A mai fiatalság elveti a kettősséget, szereti az őszinteséget, érzékeny igazságérzete van és részt akar venni az élet folyásában és egy egészségesebb világ kialakításában. Nekünk, öntudatos, helyzetet ismerő felnőtteknek kötelességünk, hogy az ifjúság tisztaszándékú nagy többségét kitevő részének kezét nyújtsunk, megtaláljuk a kölcsönösen megértett nyelvet és összehangolt munkával ifjak és öregebbek együttesen alakítsuk az emberibb és keresztényibb világot. Nem tartok a generációs ellentétéktől abban az értelemben, hogy ez tragikus meg-nem-értést jelentene. Az idősebb generáció odaadó, példás életétől, önfeláldozó, okos magatartásától, szerénységétől függ, hogy a két korosztály egymásra találjon. Nincs szó örökértékű elvek és erkölcsi értékek feladásáról. De igenis szó van ezeknek az erkölcsi értékeknek éléséről, talán új nyelvvel, korunk alakuló szellemének megfelelőbbel történő átadásáról.

Életünk: A kábítószerek elleni munkásággal függ össze jelenlegi európai utad is?

P. Jordán: Igen, mint a brazil közoktatási miniszter tanácsadója ebben a kérdésben, látogatom Angliát, Németországot, Svédországot, Kanadát és az Egyesült Államokat. Ezen országok kormányaitól felvilágosítást kapok arról, hogy ők mit tesznek iskolai, szülői és tanári vonalon az okos megelőző, felvilágosító munka terén. Az említett Instituto Social Morumbi már elkészítette a brazil közoktatási minisztériumnak az egész ország területére egy felvilágosító programot. Az utam folyamán esetleg meggazdagítom ezt a tervezetet, fölmérem ezekben az országokban az elért eredményeket és megpróbálom alkalmazni eszközeiket és terveiket a mi tapasztalatainknak megfelelően.

MAGYAR LELKIGYAKORLAT SVÁJCBAN

A St.Gallen-i szemináriumban kétnapos magyar lelkigyakorlat lesz

márc. 2-án estétől

márc. 4-én estig

(péntek estétől vasárnap estig).

A lelkigyakorlatot Dr. Ikvay László tartja.

Külön szoba, teljes ellátás.

Mindenki résztvehet, aki időben jelentkeznek. (A jelentkezések a beérkezés sorrendjében fogadtatnak el.) Résztvételi díj személyenként 80.— Sfr., házaspároknak 120.— Sfr.

Jelentkezés: Huba Judit-nál, 8032 Zürich, Neptunstr. 10. Tel. (01) 34 16 32

A jelentkezők időben megkapják a részletes programot.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN
RÉSZESULTEK

Ausztriában:

Sausmann Edith, 1972 dec. 8-án, Bécsben
Bohnár Andrea Mária Ilona, 1972 dec. 17.,
Traiskirchen-ben
Pádár Sándor, 1972 dec. 31-én, Bécsben

Belgiumban:

Bella Anna, B. Miklós és Tóth Erzsébet
leánya, Charleroi-ban
Józsa Ferenc József, J. József és Szarvas
Jusztina fia, Heverlee-ben
Széchenyi Miklós Ferenc, gr. Sz. László és
br. Scell Teréz fia, Waterloo-ban
Debock István, D. André és Németh Mária
fia, 1972 júl. 23-án, Brüsszelben
Mechler Delphinne, Dr. M. László és Gimesi
Rita leánya, Brüsszelben
B. Nagy Zsolt István Sándor és B. Nagy
Géza László Oszkár, B. Nagy Ottó és
Boros Mária ikerfiai, Leuven-ben
Vrág Katalin Mária Magdolna, V. Ferenc
és Uitz Erzsébet leánya, Leuven-ben
Borbáth Attila Miklós, B. Lajos és
Goossens Bernadette fia, 1972 nov. 5-én,
Brüsszelben
Gyömörey Miklós, Gy. György és
Boschaert Micheline fia, Beloeil-ben

Németországban:

Veres Botond László, Veres László és
Mendelényi Szilvia fia, 1972 dec. 17-én,
Freiburgban
Tamás Róbert Levente, T. Endre és Márton
Etel fia, 1973 jan. 14-én, Münchenben

Igo-Kemenes Dániel, dr. Igo-Kemenes Tibor
és Hildegard fia, 1972 dec. 16-án
Münchenben
Szücs Mihály László, Sz. Emil és Gehl Már-
ta fia, 1973 jan. 5-én, Münchenben
Paulenyák János András, P. János és
Pozsonyi Éva fia, 1973 jan. 14-én,
Münchenben

ELSŐÁLDÓZÓK

Ausztriában:

Körmeny István, 1972 dec. 8-án,
Traiskirchen-ben
Sztipkovic Erika, 1972. dec. 8-án,
Traiskirchen-ben
Varga Miklós, 1972 dec. 8-án, Traiskirchen
Varga Timea, 1972 dec. 8-án, Traiskirchen

HAZASSÁGOT KÖTÖTTÉK

Ausztriában:

Schindler Manfred és Somogyi Katalin,
1972 dec. 15-én, Bécsben

Belgiumban:

Hites László és Leslie Ann Chaparro,
Leuven-ben

Németországban:

Varga Szendrői László és Dominique Bon,
1972 dec. 23-án, Münchenben

Svájcban:

Czáka István és Marie Paule Mayr,
1972 dec. 16-án, Fribourgban
Denervaud René és Czáka Teréz,
1972 dec. 23-án, Fribourgban

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Ausztriában:

Fay Mária szül. Eckert, 1972 nov. 25-én,
77 éves, Bécsben
Beledy Lajos, 26 éves, 1972 dec. 5-én, Bécs
Bedv Kamilla szül. Schmall, 60 éves,
1972 dec. 23-án, Bécsben
Szalay József, 30 éves, 1973 jan. 3-án,
Bécsben (ágyhoz-kötő betegségét, izom-
sorvadás, 20 éven át türelemmel viselte)

Belgiumban:

Virágh Irén, 59 éves, Brüsszelben
Pintér Péter, 21 éves, 1972 dec. 21-én,
Brüsszelben
Gyurkocza János, 57 éves, Blemmes-ben
Jaksa István, 52 éves, Jumet-ben
Somogyi Erzsébet, Charleroi-ban
Br. Döry Andor, 78 éves, 1972 nov. 7-én,
Meise-ben

Németországban:

Dr. Köszler Alfréd, 51 éves, 1973 jan. 2-án
Münchenben
Szakonyi István, 53 éves, 1973 jan. 6-án,
Freisingben
Kővágó György, 72 éves, 1973 jan. 8-án,
Stuttgart-Botnang-ban

Svájcban:

Németh Mária, 77 éves, 1973 jan. 8-án,
Wattvil-ban
Dudás József, 61 éves, 1973 jan. 2-án,
Münchenben
Martinovits Kornél, 71 éves, 1973 jan. 16.,
Münchenben

Kindlingné - Kozányi Jolán
emlékére

Közvetlen környezetén kívül csak azok ismerték, akik tapasztalták szeretetsugárzását, szép lelkiségét. Ezek a tulajdonságai a legnagyobbak közé emelik.

Esztergomban született 1895-ben. Losonci fiatal lakatosmester, Kindling Sándor vezette oltárhoz 1918-ban, a katonaságtól való leszerelése után. Losoncon éltek át Trianon országcsönkítése keserves éveit. Három apró gyermekük jövőjéről való gondoskodás adta az apa kezébe a vándorbotot. Kevés értékük pénzértéveséből csak neki tellett az amerikai útra. Másoktól kölcsönkapott szerszámokkal keresett annyit hogy övéi szűkölködésén segíthetett. Mikor a Westinghouse-nál kapott munkát — 1926-ban — kihozatta feleségét három gyermekükkel. Esténként, késő éjszakáig családi házukat építették fel. Amerikai iskolában tanították gyermekeiket, de a gondos anya talált utat-módot arra, hogy gyermekei az angol mellett magyarul is tanuljanak meg beszélni, írni-olvasni. (Anna leánya ma is tökéletesen ír magyarul, tökéletes magyarsággal írt levelében közölte az édesanyjára vonatkozó adatokat. Anna leánya Duchesnében végezte el az egyetemet; utána a II. világháborúban a

hadsereg szolgálatába állt, tisztii rangot szerzett és ő volt az Egyesült Államokban az első női pilóta.) Gyermekeik szárnyra bocsájtása után nagy szeretettel ápolta férjét haláláig. Bizonyos, hogy hasonlót lehetne írni sok magyar férfiról, asszonyról. Ami Kozányi Jolánál a többlet, azt a legrövidebben két szóban fejezem ki: rendszeres lelki élete és szeretetapostolsága. Életét, hivatását az örök élet szemüvegén keresztül szemlélte. Evangéliumi, katolikus élete volt mindene. Szent Ferenc III. rendjének lett tagja s azonnal a III. rend nagy szentjének, Magyarországi Szent Erzsébetnek az életét állította maga elé követendő példaképül.

Öntudatos lelkiéletének középpontja volt a napi szentmise. Átélt a szent áldozatot és azon keresztül áldozta saját életét Istennek és egyben egyháza és embertársai javára. Sokat fejez ki életéről, lelkiségéről az a néhány szó, melyet Anna leánya írt: «Számos imakönyv, rózsafüzér maradt a Mama asztalán: mind elfakult a sok használatól.»

Együtt élt az Egyházzal. Figyelemmel kísérte az amerikai egyházi lapokat; olvasta a szentek életét s az Egyház hősei életét tárgyaló munkákat. Legutolsó olvasmánya volt Collies belga hithirdető munkája: «I was brainwashed in Peking». Magyar lapjai közül kiemelem a Vasárnapot, A Szív és az Életünk című havilapokat. A rendszeres lelki élet bonyolult kérdéseiben jó tanácsadót talált Fr. Krupa Kolombánban, akinek több Ikka csomagot és használt ruhát küldött, mikor több, mint három év után kiszabadult a kommunisták fogságából. Kolombán atya később Amerikába került.

Legjobban tudta, hogy a rövid földi élet értékét jócselekedetekkel, szeretetgyakorlással lehet emelni. Elsőnek férjéért, gyermekeiért áldozta fel önmagát. Mikor férje az örökkévalóságba költözött, s gyermekei családot alapítottak, az Egyházzal és a rászorultakkal jegyezte el magát. Meglátogatta ugyan Portlandben, a messze Oregonban lakó Anna leánya családját: lányva, vője, s öt nagy gyermekük tenyerükön hordták a jó anvat, nagymamát. — de ez nem neki való élet volt. Visszament saját otthonába, ahol reggeli szentmiséjén és ájtatosságain kívül szolgált másoknak. Férje és maga nyugdíját teljes egészében

a szeretet oltárára helyezte. A missziókon segített fiatal kora óta. A világháború után az Óhaza rászorultjai voltak legdrágább gyermekei. Gyűjtötte a jó karban levő használt ruhát. Ikka-küldéseinek keresztül előre küldött pénzt a csomagok kiváltására. A hónapok sok napjain cipelte cipelte a postára használt-ruha csomagjait. Mikor Mindszenty hercegprímás, élő vértanúnk kényszerült elhagyni az Óhazát, szegénységéből is sietett segítségére. Nem bírta nagy örömét magába fojtani: «életem legdrágább kincsében részesültem — írta — én a szegény asszony a Hercegprímástól névalíráásával kaptam köszönő levelet». Előzőleg, mikor a Hercegprímás 1948-ban, az ottawai kongresszusról az USA-ba látogatott, a szentek erőszakosságával jutott el a Hercegprímásig, halászgyűrűje megcsókolása után százdollárost nyomott kezébe ezekkel a szavakkal: rászoruló magyaroknak. Mikor elolvasta Mécs László: «A királyfi három bánata» című költeményét, édesanyja iránti hálóját, nem tudott addig nyugodni, amíg meg nem kapta a költő címét s megköszönte az édesanyjai hivatás megénekelését. De nem maradt meg a köszönő szónál: amerikai szabóval csináltatott jó ruhát, melyet a költő mai napig visel...

Battle Creek plébániáján és vidékén Pittsburghig sok beteget látogatott, sok szomorút vigasztalt, s plébániájának minden munkájából kivette részét. Szebben nem lehet hívőt jellemezni azon szavaknál, melyeket lelkipásztora mondott: «Én nem imádkozom érte, hanem közbenjárásáért esedezem.»

Ez volt a «Drága Jolán Asszony». (Mécs László szólította így válaszaiban.)

Nem hagyhatom el a tény: életének utolsó levelét nekem írta február 11-én a pittsburghi kórházból. Boldogan írt arról, hogy milyen nagy örömet szerez neki Dizmacek atya, a pittsburghi plébános: mindennap a szentáldozásban részesíti. A továbbiakban arról írt, hogy nem tudja, mikor engedik haza; mielőbb szeretne hazajutni, hiszen oly sok tenni, segíteni valója volna. Másnap reggel a haláltestvér fogta kezénél, már csak egy gvenge sóhajtásra futotta. A haláltestvér hazavitte, de az örök hazába, az éciek társaságába.

Szent Ferenc III. rendje ruháját adták rá. Sok ismerőse, a plébánia sok híve kísérté Battle Creek temetőjébe. Az örök világsosság fényeskediék neki!

Sóhajunk: vaiha az emigráns magyar-ságnak sok ilyen drága Jolán asszonya volna!

KIRÁLY KELEMEN O. F. M.

ÉPÍTSUK KI A BURG KASTL-I GIMNÁZIUMOT

(A Kastli Alumni Közösség és az iskola
igazgatóságának közös felhívása)

A magyar emigrációban lassan egy neme-
zedék élete morzsolódik fel... Így van ez

a Burg Kastli Magyar Gimnázium életében is. — Eljött az idő, hogy a megelőző generáció munkáit átvegye legalább fokozatosan az új. De lesznek-e újak, akik felelősséggel vállalják ezt a nagyon fontos és nehéz munkát?

Ezért vettük nagy megnyugvással a hírt, hogy 1972 pünkösdjén megalakult, mégpedig saját kezdeményezésből, volt diákjain most már ők is odaálljanak volt iskolájuk mellé.

De ez nem elég! Kastli jövője továbbra is minden öntudatos magyar hozzáállásától függ.

Azért fordulunk újra meg újra azokhoz a barátainkhoz, akiknek ennek az egyetlen szabad magyar gimnáziumnak a sorsa szívügyük, akik már 15 éve támogatnak minket.

1970 decemberében a szülők közössége és az iskola vezetősége fordult közös kérdéssel a kinti magyarsághoz a leányinternátus végleges kiépítése érdekében, most végzett diákjaink közössége és az iskola vezetősége fordul ugyanazokhoz a párhuzamos alsó osztályok kiépítése ügyében.

Akkor, nem egészen két év alatt összegyűjtött 215.000 DM, amiből a leányinternátus végleg kiépült, de hátra maradt a legfontosabb és a legsürgősebb építkezési szakasz: a párhuzamos alsó öt osztály kiépítése. Mert lehetetlen 50-es és azonfelüli létszámú osztályokban eredményesen tanítani. Eddig úgy serítettünk a dolgon, hogy súlyponti tárgyakban az osztályokat felbontottuk külön kurzusokra; de ez nem lehet tartós megoldás. Meg kell osztani az 5-9. osztályokat. A költség a berendezéssel együtt hozzávetőleg 300 000 DM.

Az 1970-es felhívásunkban még arra számítottunk, hogy nagyobb államszűkítést kapunk. Sainos, a helyzet változott; a magunk erejére kell egyedül támaszkodnunk.

Ezért kérünk most újra minden magyart arra, hogy segítsen. Ne kelljen annyi magyar gyermeknek még ma is ötvenes létszámú osztályban szenvednie! Két év alatt kiépítettük a leányinternátust, most két év alatt teremtjük meg az öt párhuzamos osztályt!

Építkezési akciónk európai címe: Ungarisches Gymnasium, Direktorat, 8455 Kastli, W. Deutschland.

Amerikai címünk: United Hungarian Fund, Inc. P. O. Box. 10171 Cleveland, Ohio, 44110.

Befizetéseket az iskola építkezési kontójára: Sparkassa Kastli, Nr. 3030301, vagy Postscheckkonto Nürnberg: 2366 57 851 sz. kérünk. — Postabefizetési csekket mellékelünk.

Amerikában a befizetéseket a fönti címre kérjük.

Kelt Burg Kastli 1972 november 15-én.

Dr. Harangozó Ferenc s. k.
intézeti igazgató

Kiss Ulrich s. k.
az Alumni Közösség főtktára

Búcsúzunk özv. Dorange-nétő!

Könnyes szemmel búcsúzunk magyar szívű és nemeslelkű pártfogónktól. Ő az akinek sok magyar köszönheti, hogy az idegenben, hazánktól elszakadva, nem let hajléktalan.

Január harmadikán reggel, a szentséggel felvétele után, csendesesen az Úrban elszenderült.

Tizántúli magyar nemesi családból származott, atyja királyi főjegyző volt. Egy Budapesten akreditált francia diplomata: Dorange Henri vette nőül. De annak ellenére, hogy már férje állása miatt is teljesen asszimilálódott, nemcsak megőrizte fogástalanul magyar nyelvét, de fiát is megtanította magyarul úgy, hogy fia: André Dorange a legtökéletesebb magyar kiáltással, választékosan beszél magyarul.

Istenben megboldogult Dorange-né fiát magyar szellemben nevelte. S amikor az 1956 évi magyar forradalom után a magyarok ezrei érkeztek Franciaországba, André Dorange, magas állású párizsi bírósági írnok, Édesanyja sugalmazására, megalapítja a «La Cigogne» nevű altruista egyesületet, ahol időt és fáradságot nemkímélve, tíz év alatt átlagban, minden héten egy menekült családnak új, modern lakást juttat. És Édesanyja, aki már 1957-ben, a La Cigogne alapításakor is idős volt, fiatalos hévvel, nagy agilitással vesz részt fia áldásos akcióiban, és amíg menyé végezte a francia levelezést, addig Ő levelezett és tárgyalt a magyarokkal, fogadta őket, intézkedett és fiával együttműködött a magyarok segítélvezésénél.

Igazi Nagyasszony volt.

Segítő kezét a magyarság hálás szívvel és könnyes szemmel áldja és köszönetét mondva kéri Istent, adjon örök boldogságot és nyugodalmat jóságos és nemes lelkének.

L. T.

FOKOZÓDIK AZ EGYHÁZULDOZÉS JUGOSZLÁVIÁBAN

Január 17-én jelentették a hírügynökségek, hogy a boszniai Tutzlá-ban két katolikus papot ítélte el a kommunista bíróság úgynevezett felforgató és propaganda tevékenység miatt. A jugoszláv jelentés elmondja, hogy a két vádlott a múlt nyáron Ausztriából broszúrákat vitt magával, amelyeket az emigrációban működő horvát köztársasági párt adott ki. Az egyik vádlottat három és fél, a másikat négy évre ítélték. A jugoszláviai eseményeket figyelemmel kíséző szakértők szerint a két pap ellen felhozott vád körül alapos kétségek merültek fel. Ezekből inkább arra következtetnek, hogy a per elsősorban a katolikus egyház ellen irányult. Az utóbbi hónapok során ugyanis a kommunisták feltűnően fokozták az Egyház elleni támadásokat. A Glas Koncila c. kat. lap példával szemlélteti az egyházuldozás újabb formáját. Horvátország egyik plébániáján — írja a lap — a katolikus szülőket megfenyegették, hogy aki hittanra jár, nem folytathat egyetemi tanulmányokat.

«Mások», — és mi

A cím itt nem elírás, szándékosan kapott a «mi és mások» közismert kifejezés egy új fordulatot, hogy rámutasson, mennyivel jobban dolgoznak «mások» s mennyi mindent tanulhatnánk tőlük, ha...! Valaki nemrég új lakásba költözött s tapasztalatait «Megfigyelések költözködés után» címen illetően foglalta össze.

«Négy hónappal ezelőtt átköltöztünk egy új, 32 lakásos, nyolc emelet magas bérpalotába. Első látogatónk a sajtó emberei voltak, előfizetésgyűjtők, 18-an csak a helyi újságoktól. Majd később jöttek még hatan különböző folyóiratoktól is. Az egyházi sajtótól senki. Helyette megjelent a «Jehova tanúinak» embere. Barátságos, megnyerő mosollyal csengetett be minden ajtón, leadta lapjukat («Örtony») és engedélyt kért egy későbbi, megbeszélés időben lefolytatandó vallásos beszélgetésre. «Megjelenik 74 nyelven» — állt lapjukon. «Minden kiadás átlagos példányszáma: 7,850.000.»

Jehova tanúi után jöttek a «mormonok». Mind a 8 emeletet végigjárták, minden ajtón bekopogtattak. Mindig kedves, barátságos mosollyal, de állhatatosan.

Katolikus, vagy evangélikus részről nem jött senki. Látogatásuk helyett kaptam egy sokszorosított levelet, mely az egyházközség üdvözlését hozta és közölte az istentisztelet időpontját. Nem tudom, hányan olvasták el házukban ezt a levelet. Egy papírlap azonban nem pótolja a személyes kapcsolatot, beszélgetést, de még csak a «Jehova tanúinak» mosolyát, vagy a «mormonok» barátságos kopogtatását sem. Az illetékes helyi katolikus papnak valószínűleg nincs ideje erre. Túl van már ügyis terhelve. De itt eszembe jut egy mondat, amit néhány napja hallottam: «Kétségbe vagyok esve, hogy katolikus körökben mekkora a bürokrácia!» Olyasvalaki mondta ezt, aki szakember a közéleti munkában s mint ilyen helyet kapott az esperesi tanács megfelelő szakosztályában, hogy egy kis életet, meg munkát vigyen bele. Erre valaki sajnálkozva jegyezte meg: «Te szegény barom, az egész estét elpocsékolod 3 mondat szakszerű információ jó megfogalmazása miatt!»

Mégiscsak kell, és van is valami abban, hogy a «Jehova tanúi», meg a «mormonok» végigjárják a házakat! De hol volt a mi egyházközségi tanácsunk tagja, hogy az újonnan beköltözőknek (és keresztény testvéreknek) szívből «Isten hozott»-at mondjon? Pedig az új negyedben éppen elég hívó ember és egyházközségi tag lakik, úgyhogy igazán érdemes lett volna eljönnie. De ezt a munkát nyugodt lelkiismerettel átengedjük 'másoknak'.

Eddig tart az új lakó megfigyelése és elmélkedése a tapasztaltak fölött beköltöztetés után. Mi pedig vigyük át most e gondolatokat magyar keresztény voltunkra az emigrációban. Mint mindenütt, köztünk sincs megkímélve a papság attól,

hogy ne kritizálják munkáját, bár működésük nem egy kis falura, vagy néhány utcából álló városrészre terjed ki, hanem egyházmegyékre és száz kilométereket kell utazniok, tekintet nélkül időjárás, út-, meg közlekedési viszonyokra, hogy legalább havonta egyszer eljussanak híveikhez. Akad-e azonban valaki a hónap többi 29 napjára, hogy helyette elvégezzen egy-egy beteglátogatást a kórházban, vagy hogy egy-egy újonnan jött honfitársat köszöntsön a helyi hívó magyar közösség és a lelkipásztor nevében, meghívja és biztósítsa a közösség szeretetéről és megbecsüléséről?

Van-e akkora áldozatkészség a hívó keresztény magyarban, hogy hetenként egy-két estét a közösségi munkának szenteljen? Igaz, ez azt jelentené, hogy este nem a nap fáradalmait pihenné ki magasra rakott lábakkal, sörös, vagy boros üveggel a keze ügyében, elnyúlva a TV előtt, hanem néhány látogatást kellene tennie olyan magyaroknál, akik az idők folyamán leszáradtak a hívó közösség élő fájáról, vagy akik a közelmúltban érkeztek és egy barátságos szót várnak, meg testvéri köszöntést.

Ki vállalkozik ilyen munkára!

Egy összejevetelen, ahol az emigrációs papság tárgyalta meg munkatársaival a hívó világiak köréből a szükséges teendőket, hangzott el a következő, kissé keserű mellékízű mondat: «Mindaddig hiába akarok valakit megnyerni apostoli munkára, ha az maga sincs meggyőződve lelke megmentésének és az örök élet megszerzésének fontosságáról!» E megállapítás minden pesszimista hangulata mellett is fején találta a szöveget. Apostoli munkára csak az vállalkozik, aki maga is meg van győződve a lélek, a lelkekért végzett munka fontosságáról. De az is, aki nemcsak emlegeti a demokráciát az egyházon belül, de le is meri vetni a kisebbségi érzést papjával szemben, az örökös beosztottság kategóriáit és felnőtt, nagykorú keresztény emberként s mint részese a krisztusi papságnak, dolgozik Isten országa felépítésén az idegenbe szakadt magyarok lelkében.

Ez az öntudatos, felnőtt kereszténység, sajnos, a legtöbb esetben még csak vágyálom. Az ezer éves magyar kereszténység elvesztette sodró, mindent magával ragadó erejét s belefullad lassan a megszokottság posványos vizeibe, — még ott is, ahol nem tilos fej- és állásvesztés terhe alatt az aktív keresztény élet. Mert ugyan mivel magyarítható, hogy olyan nehezen válakoznak pl. csak arra a jelentéktelen közösségi munkára, hogy felolvassanak egy-egy vasárnapi szentleckét? Ezer kifogást találnak, zavart mosollyal rekedtségre, lámpalázra, sőt «méltatlan voltukra» hivatkoznak, csakhogy megmaradhasanak szürke névtelennek és az ismerőseik körében senki őket bigottnak ne nézze! Ezt lehetne folytatni a keresztény élet más vonatko-

zásaiban is. Nem, a pap nem lenézett személy a keresztény magyarok társaságában, ezt igazán nem lehet mondani. Szívesen látott vendég egy kis kvaterkázásra, meg egy-két játék tarokkra (különösen az idősebb generáció, melyben idejében a tarokk még «tantárgy» volt a teológián), — de minden jóindulat és barátság megszűnik, mihelyt együttes munkáról, közreműködésről van szó a lelkek templomának mentésén, vagy építésén.

«Megfigyelések költözködés után» című élményleírás német viszonyokat ismerteti, német keresztények lelkiismeretét igyekszik felrázni. De jobb-e a helyzet magyar emigrációs vonatkozásban? A keresztény öntudat, a keresztény elhivatottság tudatának hiánya mindenütt rányomja bélyegét az egyének és közösségek életére. Ha reformokról, ha az egyház megújulásáról beszélünk, ne a külsőségek megváltoztatását tartjuk lényeges, jövőt kimérő és biztosító cselekedetnek. Isten és a megváltásra váró lelkek számára nem az a fontos, hogy püspökeink csatos, avagy fűzős cipőben járnak, meg hogy szabad-e világi embernek szükség esetén prédikálnia templomainkban. Istennek elsősorban emberekre van szüksége, emberekre, akik a világ zajában is meghallják hangját, mert lelkükben csend és békesség van. Emberekre, akik nemcsak meghallják Isten hangját, de a küldetésre váró készséges szívvel válaszolják Sámuel prófétával: «Szólj, Uram, hallja a Te szolgád!»

MEGYESI ANDRÁS

MÜNCHEN

Münchenben 1973 jan. 13-án, szombaton este a Pannonia Club a Regina Palast szálló dísztermében jól sikerült magyar bált rendezett. Az estén fellépett Dobos Attila zeneszerző több saját szerzeményével, a szünetekben pedig a müncheni magyar táncsoport magyar népi táncokat mutatott be. A rendezőség minden évben január második szombatján a fenti szállóban megrendezi a magyar bált.

München és környéke magyarsága 1973 jan. 20-án, szombaton 19.45 órai kezdettel a Künstlerhaus dísztermében Petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából Petőfi emlékünnepelet rendezett. Előadást tartott dr. Stadtmüller Görgy egy. tanár, a Magyar Intézet igazgatója és Kocsis Gábor költő. Petőfi-verseket szavalt Vincze Judith és K. Tollas Tibor, Schmidt Károly operaénekes pedig Petőfi megzenésített költeményeiből énekelt.

AZ ERDÉLYI KISPAPOK RÉSZÉRE

az esseni Lelkészség hívei az elmúlt év okt. 23-iki szentmisén 151.50 DM-t; míg a karácsonyi szentmiséken 410.70 DM-t adományoztak.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt kolbász	DM 10.60
1 kg rizses véreshurka	6.40
1 kg rizses májashurka	6.40
1 kg vastag paprikás szalonna	8.—
1 kg tokaszalonna	7.—
1 kg disznósajt	8.—

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk!

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal /Pfalz

Peter-Rosegger-Str. 3. Tel. (06233) 92 58

MAGYAROS MÓDON KÉSZÍTETT ÉS ÍZESÍTETT WURSTSPEZIALITÁTEN

per Post minden időben megrendelhetők.

Garantált prima áru!

1 kg Paprikawurst, főzni, vagy sütni	DM 10.—
1 kg Száraz kolbász	12.—
1 kg Gyulai kolbász original	18.—
1 kg Herz szalámi	18.—
1 kg Disznósajt, erős és gyenge fűszerezéssel	7.—
1 kg Májas, paprikával	8.—
1 kg Fehér füstölt szalonna	7.—
1 kg Főtt paprikás tokaszalonna	8.—

Ezenkívül:

1 kg Schwarzwälder Schinken	16.—
1 kg Schwarzwälder Speck	12.—

30.— DM-en felül portót nem számolunk.

Viktor Pál, 7063 Welzheim

Joh. Sebastian Bach Str. 19.

Telefon: 07181 / 61837

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/61317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

A SVÁJCI KERESZTÉNY MAGYAR MUNKÁSSZÖVETSÉG

jogi tanácsadási órákat ad a Zürichi Kari-tász földszinti termében (Bären-gasse 32.) minden hónap első szombatján d.e. 9.30-10.30-ig. — Az első fogadás jan. 6-án volt. A tanácsadási szolgálatot Dr. Schwartz Alfréd ügyvéd látja el.

SZERETETRE ÉS NYUGALOMRA VÁGYÓ,

komoly férfi ismeretségét keresi házasság céljából 42 éves, érettségizett magyar asszony és kislánya. «Remény» jelígre vár választ az Életünk Gazdasági Bizottsága címére: 7 Stuttgart 1, Wera-Str. 63.

HERENDI PORCELÁN! STIL BÚTOR! PERZSASZÖNYEG!

Kapható nemrégiben megnyílt üzletben.

Honfitársaim részére 10 % kedvezmény.

«TVB Stilmöbel GmbH Gross- und Einzelhandel:

Berg Tasziló, 505 Porz-Eil, Bochnmerstr. 2.

Telefon: 02203 / 35615

CSÓNAKÉPÍTŐ

(kis yachtig) asztalost keresek, autóvezető jogosítvánnyal június 1-től. Munkahely: Francia Riviera. Kitűnő fizetési feltételek. Részletes önéletrajzot kérek az alanti címre.

Vizisportkedvelők! már most rendelje meg Dingitől-yolleig (7 ttp. vitorlás és motoros) 3-8 m hosszúak. — Készül a francia Rivierán, tengerhez közel fekvő telepen. Kérjen prospektust! Barkácsolók! Kb. fél-áron építhet, önthet polyesterből neg. formára, telepemen a fenti típusokat. Kikötőhelyek, téli tárolás biztosítva. Cím:

Coubin, 5 Köln 71, Ringstr. 113.

KOLOZSVÁRRÓL SZÁRMAZÓ,

egy év óta Németországban élő, 166 cm magas, 53 éves, csinos, érettségizett magyar özvegyasszony keresi hozzáillő, komoly magyar férfi ismeretségét házasság céljából. — Válaszokat «magyar férjet óhajtok» jelígre kér az Életünk Gazdasági Hivatala címén 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

A boroszlói államigazgatási szervek nemrég hivatalosan a római katolikus egyház birtokába adtak át 14 templomot, 4 kápolnát, 27 lakóházat, 52 gazdasági épületet és 16 zöld- és gyümölcsös kertet, amelyek az egykori boroszlói német egyház tulajdonát képezték. A háború óta ezeket az állam kezelte, használatukért pedig az egyház bért fizetett. A lengyel püspöki kar évek óta szorgalmazta a tulajdonjog átruházását, amely most «az egyház és állam viszonyának normalizálása» keretében történt — hangoztatták hivatalos helyen.

Albániában — a pápa karácsonyi szózata szerint — szinte reménytelen az egyház helyzete. Ilyen formában a pápa első ízben említette Albániát. Szó szerint ezt mondta: «Nyilvánosan azért nem neveztük meg soha ezt az országot, nehogy az egyház fájdalmasan nehéz helyzete még súlyosbodjék».

KEDVES OLVASÓINK!

Az Életünk anyagi helyzete a múlt évben valamit javult. Ezt azoknak köszönhetjük, akik a lapra előfizettek. Igen fontos hogy sok előfizetője legyen a magyar katolikusok lapjának, mert csak így tudjuk biztosítani a jövőre is annak anyagi helyzetét.

Arra kérünk minden Olvasót, rendezze már most előfizetését az idei évre, mivel a lelkészek csak így tudják elkészíteni terveiket az egyházközségi lappal kapcsolatban. — Szerkesztőség.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek, ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1973 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket

a központi hivatal intéz,

Címe:

Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.

9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is

10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Figyelem!

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1973 január 1-től az Életünkre vagy a St.Galleni, vagy Lausannei magyar misszionál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van:

Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:

Dr. Vecsey Lajos

Fernblick

9053 - Teufen. AR

P. Rába Lukács

Av. des Bergières 59.

1004 Lausanne.

Rövid hírek

A TRUD c. szovjet lap élesen elítélte a nyugati rádióállomásoknak egyházzal és vallással foglalkozó adásait. A lap legújabb számában név szerint főként a kölni Deutsche Welle, a müncheni Radio Liberty, a Vatikáni Rádió és a Radió Monte Carlo vallási tárgyú műsorai ellen tiltakozik, mert mint írja «a szovjet néplélektől idegen eszméket hirdetnek, gondolkodásmódját és meggyőződését akarják megváltoztatni».

Poletti érsek Róma város lelkipásztori ellátásának javítása érdekében nagyobb átszervezéseket tervez. A római püspökség lélekszáma az utóbbi évtizedekben ugrásszerűen 3 millió fölé emelkedett. A szervezeti felépítés pedig még 1912-re nyúlik vissza.

Amin ugandai államelnök legutóbbi bejelentése alapján mégis kiutasítja az országból a nem-ugandai származású misszionáriusokat. December végén még ennek ellenkezőjéről nyilatkozott. Amin elnök elhatározása 1.400 misszionáriust, rendtagot és segítőt érint, s ha fenyegetését valóra váltja, számos plébánia, iskola és kórház árul el az országban.

Kanadában az első quebeci püspök, Laval születésének 350. évfordulója alkalmából emlékbélyeget adnak ki. Laval Franciaországból származott és apostoli vikáriusként 1659-ben érkezett Kanadába. Egyaránt küzdött az egyház és a védtelen bennszülöttek jogaiért. 1663-ban alapította meg a quebeci szemináriumot, amely a mai Laval egyetem alapja lett.

A stockholmi vallásszociológiai intézet legújabb felmérése szerint a vasárnapi istentiszteleteken főként a katolikusok vesznek részt. Bár a lakosság 98 %ban a lutheránus államegyház tagja, a vasárnapi istentiszteleteket csak 0,8 %-ban; a katolikusok viszont 19 %-ban látogatják. Ugyancsak az intézet felmérése szerint a lakosságnak több, mint 95 %-a egyházi temetést kíván, 87,5 %-a pedig megkeresztelkedik.

A Lepra Világnapot az idén január 28-án tartották. A segélyszervezet németországi tagozata 1957 óta 350 lepraközpontot támogatott, vagy épített fel Afrikában, Ázsiában és Latinamerikában.

Spanyolországban elnyerte látását egy eddig vak férfi. Egy nemrég elhunyt jezsuita atya úgy rendelkezett, hogy halála után azonnali műtéttel ültessék át a vak szemére recehártyáját, amely sikerrel járt.

Kínában 1966 óta először volt ismét éjjeli mise. A pekingi Szeplőtelen Fogantatás templomban közel 300 hívő, főként külföldi diplomaták és 30 kínai katolikus vett azon részt. Az éjjeli misét kínai lelkész mondta, az istentisztelet nyelve pedig végig az olasz volt.

Nagybritannia belépése a Közös Piacba egyelőre nagy adómegetheléseket jelent az egyházaknak is. A kormány rendelkezése nem mentesíti őket sem az adótöbblettől. Ez hozzávetőleges becslések szerint

az anglikán egyháznak közel 7,7 millió DM-t, a katolikus egyháznak pedig 2,1 millió DM adótöbbletet jelent.

A «Pápai Évkönyv 1973» első számát január elején nyújtották át a pápának. A kézikönyv adatai szerint jelenleg 2172 püspöki székhellyel rendelkezik az egyház; az elmúlt 12 hónap alatt négy kardinális és 89 püspök hunyt el. A kardinális kollégiumnak 116 tagja van, közülük 30 már elérte a 80. életévét, ezért a pápa 1970-ben kelt rendelkezése szerint egy esetleges konklávé, azaz pápaválasztáson nem vehetnek részt. A pápai egyetemek és főiskolák száma 63, ebből 16 Rómában van.

A melbournei Eucharisztikus Kongresszus alkalmából a nemzeti galériában kiállítják a Vatikáni Múzeumból a pápa kívánságára kikölcsönzött értékes faliszőnyegeket, amelyek a 16., 17. és 18. századból valók. A szövött képeken Krisztus életéből való jelenetek, Az utolsó vacsora, az Emmauszi tanítványok és a Csodálatos halfogás láthatók.

A Nemzetközi Katolikus Film- és TV-Liga megnevezte az elmúlt év három legsikerültebb filmalkotását. Ezek a Händler der vier Jahreszeiten c. NSZK, — az Ukamau c. bolíviai és egy csehszlovák film.

Befejeződtek a Hitterjesztés Kongregációjának ünnepségei. Január 6-án a pápa a Szent Péter bazilikában ünnepélyesen pappá szentelte a Propaganda Fide-kollegium 38 diakonusát, vietnámi, kínai, jugoszláv, nigériai, ugandai és szudáni diakonusokat. Az istentiszteleten több kardinális, a Vatikánál akreditált diplomaták, továbbá több közéleti és politikai személyiség vett részt. A Hitterjesztés Kongregációja most ünnepelte fennállásának 350. évfordulóját.

Bethlehemben ásatások során egy 5. századból való templomra bukkantak. Izraeli és görög-ortodox tudósok szerint ez a lelet a Szentföldön lévő legfontosabb keresztény emlékek közé sorolható. A helyreállítási munkák előreláthatólag 1973 végére fejeződnek be.

A németországi katolikusok 1972-ben 235 millió DM-et adományoztak különböző segélyszervek, a Misereor, az Adveniat, a Caritas gyűjtési felhívásának keretében, hogy ezzel is elősegítsék a nagy célok megvalósítását; a katasztrófák enyhítését, a fejlődő országok megsegítését, stb.

Az amerikai katonai akadémiák hallgatóinak ezentúl nem kötelező a vasárnapi istentiszteleten való részvétel. Ezt a döntést két kadett megkeresésére hozta az amerikai legfelsőbb bíróság. A szolgálati szabályzat ugyanis eddig kötelezte a tisztjelölteket az istentiszteleteken való megjelenésre.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1,

Werstr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszony-nak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15. Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.

(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,

Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,

vagy annak megfelelő más valuta.

Életünk — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische

Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,

Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto.Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei Sparkassa der Administration St.Gallen.

Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.